

Täysistunto

Keskiviikko 14.4.2021 klo 14.00—18.30

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 a ja 58 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 32/2021 vp
Valiokunnan mietintö StVM 9/2021 vp

Toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Sarkomaa.

Keskustelu

15.07 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa rouva puhemies! Koronaepidemia on vakava, ja kokoomuksen eduskuntaryhmä on kaikin tavoin tukenut niitä hallituksen vaikuttavia toimia, jotka ovat olleet välttämättömiä viruksen taltuttamiseksi. Nyt käsittelemme tartuntatautilain muutosta toisessa käsittelyssä, ja on todettava aluksi, että hallitus on rajoittanut ravintoloiden toimintaa vahvasti jo vuoden ajan ja tämä käsittelyssä oleva esitys rajoittaisi ravintoloiden toimintaa sulun jälkeen entistäkin tiukemmin. Ravintoloiden avaaminen esityksen mukaisesti ei olisi suurelle osalle ravintoloita kannattavaa. Tämä esitys johtaisi lisääntyneisiin konkursseihin, lomautuksiin ja irtisanomisiin. Kokoomus ei hyväksy hallituksen esitystä vaan esittää sen hylkäämistä. Meillä on täällä valiokunnan varapuheenjohtaja Mia Laiho, joka esittää vastalauseemme, jossa on siihen ratkaisu, joka tuo terveysturvallisesti keinoja antaa ravintoloiden yrittää — siis terveysturvallisesti antaa ravintoloiden yrittää.

Mielestämme on vakavaa se, ettei hallitus ymmärrä yrittäjyyttä eikä mielestämme ole riittävästi huomionnut toistuvia perustuslakivaliokunnan kantoja eikä edes ravintolatyyp-
pien erilaisuutta. Me olemme toistuvasti täällä tätä asiaa käsitelleet, ja tulee tunne, että korvat on suljettu siltä hädältä ja niiltä viesteiltä, joita on tullut kaikkialta ja jotka huomioon ottaen olisimme voineet tehdä parempia ratkaisuja, huolehtia terveysturvallisuudesta mutta myös siitä, että koronasta huolimatta voitaisiin yrittää ja ravintolat voisivat turvallisesti toimia.

Tuossa mainiossa vastalauseessa, joka on tehty sosiaali- ja terveysturvallisuuden varapuheenjohtajan Mia Laihon johdolla, me esitämme, että ulkotarjoilualueille eli terasseille olisi kevyemmät rajoitukset. Esitämme oikeudenmukaisempia korvauksia ravintoloille sekä anniskelun arvonlisäveron alentamista tilapäisesti 14 prosenttiin. Kuulostaako tutulta? Näitä olemme toistuvasti esittäneet. Edellytämme, että hallitus laatii ulospääsystrategian rajoituksista siten, että se turvaa ravintoloille kannattavan liiketoiminnan edellytykset tulevaisuudessa ja parantaa toimialan investointi- ja kasvumahdollisuuksia. Kysynkin: miksi te hallituspuolueet olette näitä toistuvasti vastustaneet? Me olemme laajasti kuulleet

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

asiantuntijoita, alan toimijoita, ja he ovat näitä toivoneet, he ovat näitä esittäneet, mutta te tylysti olette aina nurin nämä äänestäneet.

Viides lausuma tässä mielestäni erittäin perustellussa ja taitavasti ja huolella laaditussa vastalauseessa on se, että esitämme, että sallittaisiin tilapäisesti viinien ulosmyynti anniskeluoikeuden omaaville ravintoloille. Tämähän on tavoite, jota lukuisat hallituspuolueiden kansanedustajat ovat vaatineet sosiaalisessa mediassa. Tätä on esitetty, mutta tämäkin on nurin äänestetty.

Vetoan nyt hallituspuolueiden edustajiin. Kun edustaja Laiho esittelee vastalauseemme esitykset ja perustelut toistamiseen täällä ja kertoo nämä vielä tarkemmin, niin vetoan siihen, että kun äänestämme, voisitte äänestää näiden esitysten puolesta. Ne mahdollistaisivat sen, että yrittäjät pääsisivät terveysturvallisesti yrittämään, voitaisiin välttää konkurseja, lomautuksia, niitä ikäviä kohtaloita, joita hyvin pienituloisilla ravintola-alan työntekijöillä on, kun he eivät ole päässeet töihin. Nämä ovat ihan kohtuullisia suhteessa niihin toimiin, mitä valtio on tukea ja muuta antanut. Iso osa näistä on sellaisia, jotka eivät edes maksaisi, vaan todellakin yrittäjät pääsisivät yrittämään.

Ihan lopuksi sanon, että kokoomuksella on vahva huoli ravintola-alan yrittäjistä ja työntekijöistä, heidän toimeentulostaan. Siellä on yrityksillä kassat tyhjinä ja työntekijöillä pankkitilit ja kukkarot ovat tyhjiä, ja tosiaan näiden lausumien hyväksymisellä me voisimme yhdessä auttaa ravintola-alan todella kiperää tilannetta.

Ja kyllä tässä tilanteessa auttaisi myöskin se, että voitaisiin ottaa se rokotustodistus käyttöön. Voisimme purkaa niitä perusoikeuksiin puuttuvia vakavia rajoitteita, jotka ovat olleet perusteltuja koronaepidemian takia. Jos tuo kortti otettaisiin käyttöön, niin voisimme purkaa nopeammin rajoitteita, ihmiset pääsisivät yrittämään ja toimimaan nopeammin, ennen sitä, kun yleiset rajoitteet puretaan. Eikö tämä olisi perusteltua? Ja kun tiedetään, että tuo kortti on olemassa ja mahdollisuus ottaa käyttöön, niin herää kysymys, miten me voimme olla ottamatta sen käyttöön. Se helpottaisi ihmisiä ja ennen kaikkea suomalaista yhteiskuntaa.

Toivon todellakin, että täältä viesti sinne Säätövaliokunnalle tulee, ja ehkä huomenna pääministeri kutsuu kaikki eduskuntapuolueet ja voisimme sopia tuon rokotuskortin käyttöönotosta, niin kuin Tanskan parlamentissa on tehty. Tehdään yhdessä — kokoomus haluaa tehdä yhteistyötä ja nostaa Suomen tästä koronan alhosta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Zyskowicz.

15.13 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Arvoiset kansanedustajat! Jatkan vähän edellisessä puheenvuorossa puhumastani aiheesta. Yritin puhua nopeasti, mutten kuitenkaan saanut sanottua kaikkea, mitä olin ajatellut.

Uutena asiana kuitenkin vastaan ensin ministeri Haataiselle. Hän ymmärtääkseni pahoittelei sitä, että tässä koronatorjunnassa ja Suomen avaamisessa, näin ymmärsin, tästä koronatodistusasiasta on tehty tämmöinen ideologinen kysymys. No, jokainen, joka on kuunnellut puheenvuorojani täällä tai julkisuudessa tästä koronatorjunnasta Suomessa, tietää, että en ole lähestynyt tätä asiaa ideologisesti enkä missään tapauksessa tämmöisenä hallitus—oppositio-kysymyksenä vaan olen antanut tukeni hallitukselle, joka mielestäni Suomessa on hoitanut tätä korona-asiaa suhteellisen hyvin.

Mutta sanon suoraan, että tässä asiassa, tämän koronatodistuksen torjumisessa, olen suorastaan järkyttynyt, enkä nyt liioittele. Olen suorastaan järkyttynyt siitä, että pääministeri

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

teri Marin ja ministeri Kiuru ovat niin selkeästi tämän ajatuksen torjuneet, ja järkyttynyt siitä, että he ovat nähneet tämän asian jotenkin aivan nurin kurin, aivan kuin olisi kyse siitä, avataanko kaikille, ja sitten kun otetaan koronatodistus käyttöön, ei avatakaan kaikille. Eihän tässä siitä ole kyse. Kyse on siitä, ovatko tietyt tapahtumat, tilaisuudet, kulttuuri- ja muut, suljettuna kaikille vai avataanko joillekin. Se, että he ovat olleet sitä mieltä, että ei voida avata joillekin, jos ei voida avata kaikille, on mielestäni aivan kummallinen ajatus. Ja se, että ministeri Kiuru televisiossa puhui sulkemistodistuksista, on minusta aivan käsittämätöntä.

Nyt, onneksi, ministeri Haatainen edellisessä puheenvuorossaan mielestäni sanoi, suunnilleen niin, että kyllä hallitus on valmis tätä ennakkoluulottomasti tarkastelemaan. Ja tähän itse asiassa myös edustaja Ilmari Nurminen pari päivää sitten Maikkarin aamutelevisiossa viittasi — tai ei pelkästään viitannut, vaan hän sanoi, että ei hallitus ole tämmöistä torjunut. No, pyydän edustaja Nurmista lukemaan edellä siteeraamani pääministeri Marinin puheenvuorot ja katsomaan, mitä ministeri Kiuru sanoi asiasta A-talkissa muutama päivä sitten. Mutta jos tämä demareiden kanta on kääntynyt tai kääntymässä, niin sehän on hyvä asia. Jos hallitus nyt tämän päivän neuvottelussa, joka juuri näillä minuuteilla, tai tunnin päästä, on alkamassa, tai myöhemmin on valmis tarttumaan tähän asiaan, niin sehän on hyvä asia.

Mutta kun ministeri Haatainen sanoi, että kyllä tässä kaikkee katellaan ja vähän valmistellaan, niin haluan kuitenkin korostaa aikataulullisia kysymyksiä. Tällä hankkeella on kiire, eli se pitää panna pystyyn mahdollisimman pian, jotta sillä on käyttöä. Muuten me ollaan syyskuussa, lokakuussa — en tiedä missä. Ja toivottavasti, toivottavasti Suomen koronaepidemia on siihen mennessä sellaisessa tilanteessa, että voidaan laajasti avata kaikille. Kukapa sitä vastustaisi, jos se olisi mahdollista?

Itse uskon, että vaikka mennään hyvään suuntaan, niin tällaisella todistuksella voitaisiin avata suomalaista yhteiskuntaa joiltakin osin kuukausimäärillä aikaisemmin kuin ilman tällaista todistusta. Kannustan hallitusta tarttumaan tähän asiaan ja ripeästi etenemään. Eihän siinä ole mitään järkeä, että tämä hyväksytään kyllä eurooppalaisessa matkailussa, mutta sitten kun puhutaan siitä, että se hyväksyttäisiin Suomessa, kotimaassa, niin sitten se onkin perusoikeuskysymys. No, jos se on sitä, niin miksei se ole matkailupuolella perusoikeuskysymys?

Näistä perustuslakiasioista vielä muutama sana. Meillähän perustuslain 6 §:n 2 momentti kieltää asettamasta ihmisiä eri asemaan ilman hyväksyttävää perustetta. No, onko tämä hyväksyttävä peruste, että voidaan avata joillekin, voidaan poistaa perusoikeusrajoitukset joiltakin, taiteilijoilta, tapahtuma-alan yrittäjiltä, ja avata yhteiskuntaa osin, vaikka ei voida avata kaikille? Onko tämä sellainen syrjintä, jonka perustuslaki kieltää?

Kuten on ihan luonnollista, perustuslakiasiantuntijoiden kannat tässä asiassa ovat tietysti poikenneet toisistaan ja menneet ristiin. Esimerkiksi professori Tuomas Ojanen on lähtökohtaisesti ymmärtääkseni ollut sitä mieltä, että tämä ei olisi perustuslain kieltämää syrjintää. Sitten professori Kotkas on taas ollut sitä mieltä, että kyllä tämä on syrjintää ja perustuslain vastaista, paitsi jos me lisäämme testikapasiteettia niin paljon, että jokainen halutessaan pystyy tämmöisen testin nopeasti ottamaan, koska silloin tietyllä tavalla kaikilla on mahdollisuus päästä sinne viulukonserttiin ja elokuvateatteriin ja muuhun kulttuuritapahtumaan — sitten Kotkaksen mielestä tämä ei ole syrjintää mutta muuten tämä on. Ja sitten meillä on eri tohtoreita, Itä-Suomessa Muukkonen ja muita, professori Scheinin, jota

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

myös paljon arvostan, jotka ovat aika herkästi olleet näkemässä tämän perustuslain vastaiseksi syrjinnäksi.

Oma kantani on tietysti selvä, kun yleensäkin vastustan ylikireitä perustuslaki- ja perusoikeustulkintoja. Tietystikään tämä ei ole perustuslain kieltämää syrjintää, koska tässä ei ilman hyväksyttävää perustetta aseteta ihmisiä erilaiseen asemaan. Tässä on erittäin hyväksyttävä peruste eli ihmisten terveyden suojeleminen. Ja kun pohditaan, onko tämä syrjintää, toiseen vaakakuppiin pitää asettaa se, että tämä on perusoikeusrajoitusten poistamista niiltä kulttuurialan ihmisiltä, joilta me olemme, hyvin perustein, kieltäneet yritystoiminnan, eli me olemme rajoittaneet heidän elinkeinovapauttaan, tai olemme kieltäneet kulttuurialan työntekijöiltä työnteon, hyvin perustein, mutta me olemme rajoittaneet heidän oikeuttaan työhön, joka myös on perusoikeus. Eli oma kantani on täysin selvä: tämä ei ole perustuslain kieltämää syrjintää, vaikka tällainen kortti otettaisiin käyttöön. Sille on hyvät perusteet myös siltä kannalta, että toisessa vaakakupissa on kyse siitä, että tässä puretaan perusoikeusrajoituksia. Siis tämä todistustaakka kääntyy vähän niin kuin toisinpäin: on asetettu perusoikeusrajoituksia hyvin perustein ja niitä nyt purettaisiin. Ja sekö sitten, että kaikki eivät voi osallistua, on perustuslain kieltämää syrjintää? Ei todellakaan mielestäni ole.

Ymmärrän, että hallituksella on tiettyä arkuutta mennä perustuslakivaliokuntaan tällaisten asioiden kanssa, mutta kannustan silti hallitusta etenemään ripeästi. Itse luotan siihen, että perustuslakivaliokunta, aivan oikein, katsoo, että tämä ei ole perustuslain kieltämää syrjintää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Otamme tähän vielä edustaja Heinosen puheenvuoron, ja sen jälkeen käynnistetään pikku debatti. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

15.20 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos, että vielä voin pitää puheenvuoron. Me aamulla olimme niitä täällä jo varhain edustaja Zyskowiczin kanssa jonottamassa.

Toivottavasti tästä koronapassista, josta edustaja Zyskowicz puhui hyvin ja perustellusti, ei ole nyt muodostumassa meidän pääministeri Marinille arvovaltakysymystä, niin että hän ei voisi tulla tässä vastaan. [Antti Lindtman: Parhaamme yritetään!] Kokoomus on sitä esittänyt. Sitä ovat toivoneet ravintola-ala, matkailuala, kulttuuriala, tapahtuma-ala, kauppa. Hyvin laajasti suomalainen yhteiskunta huutaa nyt koronapassin perään.

Alleiviivaan vielä, että koronapassi siis tarkoittaa sitä, että ihminen on saanut rokotteen tai sairastanut koronan — eli hänessä on tuore koronan vasta-aine — tai sitten hänellä on tuore koronatesti. Euroopassa, esimerkiksi Tanskassa, on jo 15 minuutin pikatestejä. Nämä testit voidaan ottaa jopa siellä teatterin ovella tai festareiden portilla, jos tähän vain on halua. Eikä tämä ole sulkemisväline, niin kuin sosiaalidemokraatit ovat esittäneet. Silloinhan pitäisi ajatella myös ajokorttia sulkemisvälineenä. Ajokorttihan sulkee auton ratista ne, joilla ei ole sitä korttia tai ajo-oikeutta. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Kyllä!] Ei tämä toimi sillä tavalla, vaan tämä on keino avata tätä yhteiskuntaa.

Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto on ilmoittanut, että ravintolasulkuja puretaan tulevan sunnuntain jälkeen. Ravintolayrittäjillä ei kuitenkaan ole vielä tietoa siitä, millä toiminnan rajoituksilla ravintolat voivat Suomessa eri alueilla aueta. Lain mukaan valtioneuvosto voi ankarimmillaan siis määrätä jatkossakin ruokaravintoloiden ja muiden asiakaspaikat puoleen, anniskelupainotteisten ravintoloiden kolmasosaan ja määrätä anniske-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

lun loppumaan kello 17 ja ravintolan sulkemaan kello 18. Mutta ei ole tietoa, missä nämä ovat voimassa, missä eivät ole voimassa ja millä tavalla näitä ollaan toteuttamassa.

Ravintolat ovat olleet, hyvät kollegat, kiinni kohta kuusi viikkoa suuressa osassa Suomea, ja ravintolasulku päättyy sunnuntaina kolmessatoista maakunnassa. No, nyt tuoreet tiedot kertovat, että pääministeri Sanna Marinin hallitus haluaa kuitenkin jatkaa näitä koronarajoituksia aika isossa osassa maata. On puhuttu Uudestamaasta ja Varsinais-Suomesta, joissa esimerkiksi määrättäisiin julkisuudessa olleiden tietojen mukaan ravintolat sulkemaan kello 18, alkoholin tarjoilu loppuisi kello 17, ja sitten — kuin jonkinlaisena armon kappaleena — ruokaravintolat saisivat olla auki kello 19:ään. Eivät, arvoisat sosiaalidemokraatit, ruokaravintolat tule pärjäämään sillä, että te annatte niille tunnin armoa pitää auki kello 19:ään. Olisi paljon reilumpaa sitten sanoa, että nämä pidetään kokonaan kiinni, kuin antaa jotain pientä armopalasta, vähän löysää. Ja tiedän, että teidän tavoitteenne on se, että te ette halua edes korvata näille ravintoloille sen jälkeen heidän menettämänsä liiketoimintaa, ja tämä on vain sosiaalidemokraattien taitava kiepautus tässä hommassa. [Johannes Koskinen: Jos puhuisitte omista tavoitteistanne!] — Voimme puhua omista tavoitteistamme. Kokoomus on ne esittänyt, ja ne esittelee hetken kuluttua edustaja Laiho. Kokoomus on esittämässä tähän esitykseen hylkyä. Me emme ole tämän kannalla, arvoisa edustaja Koskinen.

Matkailu- ja ravintola-alan Timo Lappi totesi näin: ”Epätietoisuus ravintoloiden avaamisen edellytyksistä on sietämätöntä yrittäjille ja työntekijöille. Todennäköisesti valtioneuvosto tekee päätöksen torstaina” — eli huomenna — ”jolloin yrittäjille jää kolme vuorokautta aikaa tehdä työvuorolistat, tilata elintarvikkeet ja päättää muista avaamiseen liittyvistä asioista taikka päättää, ettei avaaminen ole kannattavaa. Ravintoloiden sulkeminen kello 18 tarkoittaisi illallisia tarjoaville ravintoloille sekä pubeille ja yökerhoille käytännössä sulun jatkamista ilman valtion maksamaan sulkemiskorvausta.” Tätäkö te sosiaalidemokraatit, edustaja Lindtman ryhmäpuheenjohtajana, haluatte? Uusien rajoitusten periaate on siis sama kuin tähänkin asti. Anniskeluravintoloita koskisivat tiukemmat rajoitukset kuin ruokaravintoloita, mutta tuo ruokaravintoloiden kädenojennus olisi ainoastaan vaivainen tunti.

Arvoisa puhemies! Rajoitukset on suhteutettava kunkin maakunnan ja paikkakunnan tautitilanteeseen, ja niitä pitää voida määrätä vain välttämättömistä syistä. Näin on monet kerrat todettu. Ja nyt on julkisuuteen tullut tietoa, että näitä rajoitustoimia ollaan osoittamassa pääkaupunkiseudulle, Uudellemaalle, Turun seudulle — mutta julkisuudessa on kerrottu, että myös Kymenlaaksoon, Kanta-Hämeeseen, Päijät-Hämeeseen. Onko näin? Kukaan ei tiedä. Eivät tiedä nämä ravintoloitsijat, eivätkä tiedä muuten näiden ravintoloiden työntekijätkään, onko heillä töitä ensi maanantaina vai eikö ole. Ja tämä on se riistävä epätietoisuus, mikä alalla tällä hetkellä on.

Eduskunta on vaatinut, että rajoitukset tulee tarvittaessa asettaa maakuntaa pienemmille alueille ja korvaukset rajoituksista sekä ulko- ja sisätilojen erilaisten tartuntariskien huomioimisesta rajoituksista päätettäessä pitäisi ottaa huomioon. Ravintolan toiminta voi olla käytännössä mahdotonta näiden teidän nyt haluamienne rajoitusten myötä. Matkailu- ja ravintola-alan Timo Lappi toteaa vielä: ”Eduskunnan päätökset sitovat valtioneuvostoa, kun se päättää ravintolatoiminnan rajoituksista 18.4. jälkeen. Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalla on oikea tilannekuva yrittäjien ja työntekijöiden hädästä. Valtioneuvosto ei toimi vastuullisesti, jos ruokaravintoloiden tulee lopettaa anniskelu kello 17 ja sulkea ovensa kello 18 sulun jälkeen. Myös terasseille tulee asettaa lievempiä rajoituksia. Niissä maakunnissa ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

kunnissa, joissa tautitilanne on hallinnassa, [Puhemies koputtaa] tulee asettaa lievemmat rajoitustoimet tai ne tulee poistaa kokonaan.”

Arvoisa puhemies! Ravintola-ala odottaa, arvoisa hallitus, nyt tietoja uusista rajoituksista. [Puhemies koputtaa] Vasta sitten tiedetään, onko ravintoloiden avaaminen ylipäättään kannattavaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat käyttää debatissa vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta. — Debatin aloittaa edustaja Lindtman.

15.28 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää, että pysymme avaamaan yhteiskuntaa määrätietoisesti, hallitusti ja turvallisesti. Mitä tulee tähän asetukseen, niin olen ymmärtänyt niin, että ensiksi eduskunnan pitää hyväksyä tämä laki, sen jälkeen hallituksella [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] on mahdollisuus antaa tämä asetetus. En tiedä, olisiko se edes mahdollista, että hallitus olisi voinut ennen tämän lain hyväksymistä antaa tämän asetuksen — tuskin.

Mitä tulee tähän koronatodistukseen, arvoisa puhemies, niin haistan nyt vähän sellaista, että kokoomus yrittää tehdä tässä nyt riitaa asiasta, josta ei pitäisi tehdä riitaa. Viime kyselytunnilla pääministeri Marin totesi, sanoi, että hän haluaa perehtyä tähän koronatodistukseen, ja kysyi mallia. Esimerkiksi hyvä kysymys on, että nyt kun hallitus avaa ravintoloita, [Puhemies koputtaa] haluaisiko joku ravintoloihin koronatodistuksen. Yksi sitaatti: ”Malliin liittyy selkeitä haasteita [Puhemies koputtaa] yhdenvertaisuuden ja perustuslain näkökulmasta.” Tämä todetaan kokoomuksen omassa strategiassa. [Puhemies koputtaa] Onko tämä nyt synkeää sosialismia? Mielestäni ei. Katsotaan mallia, [Puhemies: Aika!] tehdään tätä yhdessä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kopra.

15.29 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvä kuulla edustaja Lindtmanin suulla, että hallitus ja pääministeri tosiaan pohtivat tätä koronapassiasiaa, sillä se olisi kyllä oiva keino vapauttaa ihmiset käymään ravintoloissa. Meillä esimerkiksi yhä suurempi määrä eläkeläisiä alkaa olla kohta rokotettuja, ja he voisivat sitten käydä ravintoloissa, jos ne vain olisivat auki, jos te ette väkisin pitäisi niitä kiinni.

Se, että nyt sallitaan ikään kuin ravintoloiden aukeaminen mutta aukioloajat ovat tiukasti rajoitettuja, on kyllä tosiasiasa aikamoinen potku mahaan. Paikallinen lappeenrantalainen ravintolayrittäjä, joka pitää suosittua kaljakuppilaa, olutravintolaa, laittoi minulle viestiä, että se, että ravintola saisi olla vain 18:aan asti auki, on kuin tikari iskettäisiin kahvaa myöten vatsaan, sillä kaikki kulut kaatuvat yrittäjän päälle mutta mahdollisuutta ansaita tuloa ei ole. Tällä te tapatte lopullisesti nämä olutkuppilat sun muut, jotka nyt ovat jo entuudestaan suurissa vaikeuksissa. [Puhemies koputtaa] Älkää rajoittako tällä tavoin aukioloaikoja, vaan antakaa niiden olla auki pidempään, [Puhemies koputtaa] koska se pelastaa vielä nämä ravintolat, joita tarvitaan työllistämään ihmisiä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Muistutan edustajia minuutin mitasta vastauspuheenvuoroissa. — Seuraavaksi edustaja Niikko.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

15.31 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kokoomus haluaa erotella ihmiset kuin hyvät akanoista. [Ben Zyskoviczin välihuuto] Tästä ole pitkä matka sille tielle, jossa ihmiset luokitellaan hyviin ja pahoihin. Tällä luodaan mielikuvia ihmisten kelpoisuudesta yhteiskunnan palveluiden ääreen pääsemiseksi.

Mielestäni yhteiskunta pitää avata kyllä, mutta se pitää avata kaikille. [Ben Zyskovicz: Totta kai!] Me ei voida estää ihmisiä menemästä vaikkapa syömään tai saamaan nautinnollisia palveluita, joista edustaja Zyskovicz puhuu, taiteen äärelle tällä perusteella, että oletetaan, että he ovat vaaraksi toisten terveydelle. Meillä on syyttämättömyysolettamus tässä lainsäädännön lähtökohdassa, ja me ei voida ruveta luokittelemaan ihmisiä vaarallisiin ja [Ben Zyskovicz: Tässä teille on kaveri!] turvallisiin pelkän oletuksen perusteella.

Täytyy myös muistaa se, että meillä ei olla vielä lähelläkään sitä tilannetta, että kaikki ne ihmiset, jotka haluavat rokotteen, saisivat sen. Elikkä kesällä olisi kokoomuksen mallin mukaan sellainen tilanne, että ne, jotka ovat onnistuneet saamaan rokotuksen, pääsevät palveluiden piiriin, [Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!] mutta ne, jotka eivät ole, [Puhemies koputtaa] eivät pääse. Tätä ei ratkaista millään testien ottamisella, [Puhemies: Aika!] edustaja Heinonen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laiho.

15.32 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ravintolat ovat olleet jo vuoden ajan niin sanotussa löyhässä hirressä. Kulttuuritoimiala ja tapahtuma-ala ovat kärsineet. Nyt myös kuntosalit ovat kiinni. Monet yrittäjät ovat erittäin suuressa ahdingossa, samoin työntekijät näissä yrityksissä. [Aki Lindénin välihuuto] Jotta Suomi oikeasti saadaan nousuun koronan jälkeen ja pystytään tekemään järkevä exit-strategia, meidän pitää ottaa käyttöön niitä työkaluja, joilla me pystytään osittain aloittamaan se avaaminen, ja tässä koronatodistuksen käyttöönotto on tietenkin todella järkevää ja kannattavaa.

Haluan tässä nostaa esille myöskin ikäihmisten ja pitkäaikaissairaiden mahdollisuuden esimerkiksi kuntoutukseen. Tällä koronatodistuksella he voisivat käydä esimerkiksi uimahalleissa saamassa vesijumppaa ja seniorikahviloissa tai erilaisissa [Puhemies koputtaa] yhteisissä tapahtumissa. He ovat olleet eristyksissä jo vuoden.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Östman.

15.33 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä keskustelussa kuulostaa siltä, että kaikki ovat nyt fokuoineet siihen koronapassiin tai koronatodistukseen, mutta täytyy muistaa, että ennen kuin me päätämme sellaisesta, pitäisi saada rokotteita ihmisille, sehän on se kaikkein suurin haaste tällä hetkellä. Niin kuin me kaikki tiedämme, AstraZenecan kanssa on ollut yllättäviä ongelmia, ja nyt meidän kannattaisi käyttää kaikki voimavaramme siihen, että Suomi saisi hankittua lisää rokotteita. Onneksi saimme äsken uutisen, että EU-komissio on tehnyt uuden diilin taas Pfizerin kanssa, 50 miljoonaa rokotetta, mutta tästä tulee noin 600 000 Suomelle, ja se ei ole riittävä määrä. Kehotan ja rohkaisen hallitusta nyt käymään neuvotteluja useiden rokotevalmistajien kanssa, että me saisimme lisää tänne Suomeen nopeasti, niin että me onnistuisimme sitten avaamaan yhteiskuntaa normaalisti [Puhemies koputtaa] ehkä alkukesästä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindén.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

15.34 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kokoomus avasi keskustelun näistä käsiteltävistä asioista melkoisella tykityksellä, eikä ole kaikkeen tietenkään tässä lyhyessä, minuutin puheenvuorossa mahdollisuus ottaa kantaa. Mutta ihan siellä alussa tuli hyvin voimakas arvostelu pääministeriä kohtaan ja annettiin ymmärtää, että pääministeri olisi täällä puhunut niin sanottua muunneltua totuutta, ja koska olen lukenut perustuslakivaliokunnan lausunnot, myös THL:n lausunnon, enkä muista siellä kuulleen sellaista, mitä täällä kerrottiin, niin kaivoin sen nyt esille. Tässä Mika Salmisen lausunnossa 28.3. todetaan: ”Laitos arvioi, että esitys on Suomen nykyisessä koronavirusepidemia-tilanteessa oikea-aikainen, oikeasuhtainen ja välttämätön, jotta tarvittaessa voidaan viimeisijaisena keinona rajoittaa väestön fyysisiä kontakteja ja näin estää covid-19-epidemiaa leviämistä täysin hallitsemattomasti.” Tämä on siis suora sitaatti nelisivuisesta lausunnosta, [Puhemies koputtaa] joka kaikkien kannattaa lukea kokonaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Multala.

15.35 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oli aika yllätys, että perussuomalaiset ajattelevat näin voimakkaasti, että yhteiskunnan avaamista mahdollisimman pian ei kannattaisi edistää koronapassin avulla.

Tässä kuitenkin tänään käsitellään ravintoloiden rajoituksia sen jälkeen, kun täyssulku päättyy, ja ravintolat edelleen odottavat nyt sitä tietoa, miten he voivat avata. Tämä laki siinä on todella tiukka. Jos tiukimman mahdollisen mukaan mennään, ravintolatoiminta ei tule olemaan kannattavaa.

Arvoisa puhemies! Haluan kuitenkin muutaman sanan vielä sanoa tästä koronapassista. Kysehän ei ole pelkästään rokotteista. Rokotteet näyttävät nyt tällä hetkellä viivästyvän vielä entisestään, kun myös tämän toisen rokotteen kanssa on ongelmia. Nämä muutkin vaihtoehdot, eli negatiivinen todistus ja sairastettu tauti, ovat mukana tässä ehdotuksessamme, ja on entistä tärkeämpää [Puhemies koputtaa] nyt tämä ehdotus ottaa tarkkaan tarkasteluun. On hyvä kuulla, jos siihen on myös hallituspuolueissa valmiutta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Reijonen.

15.37 **Minna Reijonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tiedottamisen tärkeyttä ei pidä unohtaa, ei rokoteasiassa eikä muissakaan asioissa eikä varsinkaan näissä ravintola-asioissa. Yrittäjiä on nyt kovasti ihmetyttänyt tämä asia. Tälle esitykselle, mitä tässä ollaan nyt tekemässä, perussuomalaiset ovat esittämänsä hylkyä. Esimerkiksi Pohjois-Savossa oli ihmeellinen tilanne, kun ravintolat piti laittaa todella kiireellä kiinni ja siellä oli satoja kilometrejä väliä siihen, missä oli tautiryppäspesäke: yhtäkkiä sitten myös muutaman sadan kilometrin päässä samassa maakunnassa jouduttiin sulkemaan. Siinä ei ollut oikein logiikkaa, ja tiedottaminen on edelleenkin hyvin ontuvaa. Toivon, että tiedottamiseen panostetaan erityisen paljon jatkossa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskinen.

15.37 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus on kaivanut jotain 50-luvun retoriikkaa sosiaalidemokraattien punaväristä ja sosialismin luurankoja kaapista, jotta voisi ampua niitä alas.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

Mutta jos katsotaan tätä oikeaa tilannetta, niin nyhän juuri tällä lakiesityksellä avataan mahdollisuudet siihen hienosyisempään tapaan avata palveluja. Nehän ovat maksimirajoituksia, jotka sinne on kirjattu sitten asetuksella säädettäväksi, ja tarvittaessa aluehallintoviranomaiset voivat paljon helpommin sopeuttaa ne toimet kunkin alueen tilanteeseen, ja siitä on velvoittavat lausunnot sekä perustuslakivaliokunnalta että sosiaali- ja terveys- ja talousvaliokunnalta. Ja näin viikonlopusta eteenpäin tulee toimia: avata sen mukaan kuin koronatilanne sallii. Näillä nopeilla toimenpiteillä on saatu kolmaskin aalto hallintaan, ja sen pitäisi olla oppositiota ja hallitusrintamaa, koko kansaa yhdistävä seikka. Ollaan iloisia siitä, että päästään avaamisen tielle.

Ja koronapassi on sitten tietyissä tilanteissa ihan käyttökelpoinen, [Puhemies koputtaa] jos se mahdollistaa tämän siirtymäkauden aikana, kun koko kansa tulee rokotetuksi, joidenkin palvelujen avaamisen aikaisemmin. [Puhemies: Aika!] Sitä pitää objektiivisesti selvittää, ja sitä hallitus on luvannut tehdä. [Välihuutoja — Ben Zyskowicz: Hyvä, olipa hyvä puhe!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sarkomaa.

15.39 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt on kiire. Nyt pitäisi tarttua tähän koronapassiasiaan. Kansaneläkelaitos on pitkään, jo viime vuoden ajan, toivonut, että hallitus antaisi määrärahat, ja sitä olisi voitu valmistella, mutta toimeen ei ole tartuttu. Nyt ei pidä vain selvittää vaan tehdä toimia. Jos se EU-alueella otetaan käyttöön, miksi me emme voisi helpottaa suomalaisia yrittäjiä ja suomalaisten senioreiden ahdinkoa, jotka on hallituksen suosituksilla — jotka on ymmärretty määräyksiksi, mihin oikeuskanslerikin on puuttunut — suljettu neljän seinän sisään. Päästäisimme ihmisiä tapamaan toisiaan ja yrittäjiä yrittämään vähän nopeammin kuin olisi mahdollista sitten, kun yleiset rajoitteet puretaan. Eli tässä on kysymys siitä, että puretaan niitä rajoituksia, jotka menevät ihan ihmisten perusoikeuksiin, vähän nopeammin kuin olisi sitten mahdollista, jos tätä koronapassia ei olisi käytössä. Toivon, että tämä otetaan mukaan.

Ja kysyn vielä: miksi te vastustatte meidän vastalauseessamme olevia esityksiä, [Puhemies koputtaa] että esimerkiksi annettaisiin ravintoloille mahdollisuus myydä viiniä ulos ruoan mukana? [Puhemies: Aika!] Se mahdollistaisi yrittämisen, ja te vastustatte sitä. Miksi?

Puhemies Anu Vehviläinen: Taas huomautan siitä, että yrittäkää sanoa se kärkiasia siinä minuutin alkupuolella, niin se tulee sanottua. — Ja seuraavaksi sitä kokeilee edustaja Berg. Olkaa hyvä. [Aki Lindén: Berg onnistuu!]

15.40 **Kim Berg sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni tämä koronapassiasia nyt lähtee vähän turhaankin laukalle, ja ehkä tässä oleellisin asia on se, mistä puhutaan ja ollaanko yhtä mieltä siitä, mistä tässä on kyse. Puhutaan välillä koronapassista, sitten puhutaan rokotetodistuksesta ja sitten puhutaan koronatodistuksesta. Päästäisiin varmaan tässä keskustelussa eteenpäin, jos todettaisiin se, että puhutaan siitä koronatodistuksesta, ja edustaja Zyskowicz ansiokkaasti avasi, mitä sillä tarkoitetaan. Eli ei kyse ole pelkästään siitä, ketkä kansalaisista on rokotettu, keitä ei ole rokotettu, vaan on myös muita keinoja osoittaa se, että ei kannata koronaa. Ja tätä kautta me varmaan päästään eteenpäin, koska tämäntyyppistä valmistelua on tällä hetkellä meneillään — itse asiassa on alkuvuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

desta lähtien ollut meneillään. Tästä ollaan tulossa ulos, ja uskon, että me tästä löydämme sen yhteisen tien ulospäin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

15.41 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä käsillä olevassa lakiesityksessä on minusta tärkeää, että huomioidaan, että nämä rajoitukset voisivat olla maakuntaa pienemmillä alueilla. Täällä nousi esille jo Pohjois-Savo ja se, että kuinka se perustasolta yhtäkkiä sitten määrättiinkin kokonaisuudessaan sulkemaan kaikki ravintolansa, vaikka tuossa maakunnassa on kaikkein eniten niitä kuntia, joissa tartuntamäärät jäävät alle viiden. Siellä on muutama näitä tartuntaryväksiä Kuopion ympäristössä, mutta ne on erittäin hyvin pystytty jäljittämään ja sillä tavalla myöskin saatu sitten sammutettua nämä ketjut. Siinä mielessä pidän todella tärkeänä, että pystyttäisiin jatkossa hyvin tarkasti tätä katsomaan.

Sen lisäksi on vielä tärkeää huomioida myöskin nämä ruokaravintolat ja se erotus näitten ravintoloitten ja yökerhojen välillä ja toisaalta sitten sisä- ja ulkotiloissa tapahtuvan tarjoilun välillä. Toivon, että näissä meillä pystyttäisiin katsomaan tätä asiaa nyt maltillisesti ja siten, [Puhemies koputtaa] että päästäisiin oikeasti ravintola-alalla eteenpäin ja työllisyydestä pitämään huolta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hoskonen.

15.42 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On selvää, että tällaisessa erittäin poikkeuksellisessa tilanteessa lainsäädännön saaminen ajan tasalle on vaikeaa, koska eihän näitä harjoituksia ole ennen pidetty. Taitaa olla maailmanhistoriassa ensimmäinen kerta, kun tässä tilanteessa olemme. Tauteja on aina ollut, mutta eipä tässä nykyajassa, mitä elämme, ole ollut.

Toivon jatkossa, kuten tässä mietinnössäkkin ovat nuo ponnet kirjattuina ja niin kuin edustaja Essayah omassa puheenvuorossaan äsken sanoi, että saadaan näitä alueellisia merkintöjä paremmin huomioitua. Esimerkiksi kotikunnassani Ilomantsissa ei pitkään aikaan ole ollut tartuntoja, ja silti meillä oli kaikki paikat kiinni pääsiäisen aikana. Että tällainen alueellinen harkinta pitää pystyä olemaan, eikä pidä olla niin kaavamaista, että pannaan koko maakunta kiinni, vaikka vain yhdessä tai kahdessa paikassa siellä maakuntakeskuksessa on ollut tartuntoja. Toivon, että tähän kiinnitetään huomiota, koska siinähan se lainsäätäjän viisaus onkin, että otetaan huomioon olemassa olevat olosuhteet. Kahta samanlaista maakuntaahan ei tunnetusti ole olemassa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Zyskowiec.

15.44 **Ben Zyskowiec kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä kuulut puheenvuorot ovat olleet mielestäni erittäin hyviä. Näyttää muun muassa edustaja Lindtmanin ja edustaja Koskisen ja muiden puheenvuorojen valossa siltä, että SDP:n kanta tässä koronatodistusasiassa on muuttunut tai vähintään muuttumassa ja ollaan aika kaukana siitä, kun ministeri Kiuru kutsui tätä viime viikolla A-talkissa sulkemisvälineeksi. Nythän tässä keskustelussa näyttää siltä, että ainoa, joka tukee tätä Marinin—Kiurun tähänastista linjaa, on ollut edustaja Niikko. [Antti Lindtman: Älkää vääristelkö!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

Kun täällä edustaja Lindtman on puhunut siitä, että ei tätä ole pääministeri alun alkaen epäroinyt tai vastustanut, niin luenpa sitaatin siitä, mitä hän viime viikolla sanoi: ”Onko teillä näkemystä siitä, että suljettaisiin palveluita heiltä, keitä ei ole rokotettu?” Siis suljettaisiin palveluita. Edustaja Lindtman, [Puhemies koputtaa] ei tässä olla sulkemassa palveluita yhtään keneltäkään, vaan tässä ollaan avaamassa palveluita aikaisemmin. [Puhemies: Aika!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindtman.

15.45 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oletan, että Zyskowitz siteeraa samaa puheenvuoroa, jossa pääministeri Marin viime kyselytunnin alussa totesi näin: ”Halusin perehtyä tähän todistukseen, koska nostitte myös siinä parlamentaarissa keskustelussa esiin, minkälaista mallia tavoittelette.” Siinä on kysymyksiä, esimerkiksi se, että nyt kun ravintolat avautuvat kaikille, haluttaisiinko, että nyt joihinkin niihin ravintoloihin, joita nyt avataan, pääsisi vain todistuksilla. Tämä on kysymys. [Ben Zyskowitz: Kuka voi olla tuota mieltä?]

Arvoisa puhemies! Niin kuin todettu, minusta tästä ei kannattaisi tehdä suurta riitaa, tätä selvitetään. Mutta kysyn, edustaja Zyskowitz, kun pääministeri on viitannut siihen, että tähän malliin liittyy haasteita ja kysymyksiä, joita pitää selvittää yhdenvertaisuuden ja perustuslain näkökulmasta, ja kun te nimittelitte tätä sosialismiksi ja teette olkiukkoja: kun tässä kokoomuksen omassa exit-strategiassa [Puhemies koputtaa] sanotaan, että malliin liittyy selkeitä haasteita yhdenvertaisuuden [Puhemies koputtaa] ja perustuslain näkökulmasta, niin oletteko eri mieltä kokoomuksen [Puhemies koputtaa] exit-strategian kanssa? [Puhemies: Aika!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Zyskowitz.

15.46 **Ben Zyskowitz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mitä tulee pääministeri Marinin täällä käyttämään puheenvuoroon... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Anteeksi, teillä ei ole nyt mikrofoni päällä. Laittakaa ensin se päälle. [Antti Rinne: Ei se haittaa!]

Kiitos, rouva puhemies! — Ensinnä, mitä tulee pääministeri Marinin viime kyselytunnilla käyttämiin puheenvuoroihin, niin tässä maassa jokainen, joka seurasi kyselytuntia, näki ja kuuli, että pääministeri suhtautui hyvin skeptisesti tähän koronatodistusehdotukseen, ja jokainen voi lukea, edustaja Lindtman, sieltä hallituksen exit-suunnitelmasta, että siellä kerrotaan, että tätä ei aiota ottaa käyttöön. Toivottavasti se muuttuu. Mutta lukekaa se luonnos, mikä julkistettiin muutama päivä sitten.

Ja tästä pääministeri Marinin nurinkurisesta ajatuksesta — otan vielä uudestaan tämän sitaatin: ”Onko ajatuksena se, että kielletäisiin muita osallistumasta yhteiskunnan palveluihin?” Edustaja Lindtman, ei tässä olla kieltämässä ketään osallistumasta vaan sallimassa osallistuminen. Siis vaihtoehto ei ole se, että avataan kaikille, vaan vaihtoehto on se, että ei avata kellekään. Ja jos kuvittelette, että kokoomus vastustaa sitä, että avataan kaikille, jos se on terveydellisesti mahdollista, niin miksi kukaan sitä vastustaisi?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja al-Taee.

15.48 **Hussein al-Taee sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En nyt mielelläni lähtisi kovin syvällisesti riitauttamaan tätä, mutta minun pyyntöni tässä vaiheessa kokoomuksen edustajille on, että tutustukaa omaan exit-suunnitelmaanne, [Antti Lindtman: Kyllä!] ihan oikeasti. Siellä lukee, että tähän liittyy mahdollisesti perusoikeuksiin liittyviä haasteita, joita täytyy selvittää — se todetaan siinä teidän omassa paperissanne. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] Nyt me kilpailemme vähän siitä, olemmeko me sosialisteja vai oletteko te sosialisteja — minä en ole ihan varma enää siitä. [Ben Zyskoviczin välihuuto] Lukekaa se oma suunnitelmanne. Siellä lukee tarkasti, että se pitää selvittää, koska siihen liittyy perustuslaillisia haasteita, ja sen totesi myös pääministeri. Ei tästä kannata nyt riidellä täällä. Teidän täytyy keksiä ihan oikeita asioita, joista me voidaan käydä hyvää debattia, mutta tästä me emme ole eri mieltä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Talvitie.

15.48 **Mari-Leena Talvitie kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kokoomus tosiaan esitti viime viikolla tätä, että koronapassia, koronatodistusta, pitäisi selvittää, ja otti sen esiin myöskin parlamentaarisessa keskustelussa, kuten pääministeri toi täällä salissa esiin. Kysymys kuuluukin, että jos puheenjohtaja Marin on valmis sitä selvittämään, niin miksi sitä ei sitten haluttu kirjata siihen hallituksen exit-strategiaan, että sitä selvitetään. Kokoomus tosiaan on esittänyt, että sitä halutaan selvittää. [Antti Lindtman: Se on lausunnolla!] — Kyllä.

Mitä tulee sitten tähän esitykseen, mikä meillä on nyt tässä salissa keskustelussa, niin tämä on kyllä todella surkukupaisaa, että hallitus haluaa avata ravintolat tavalla, jolla ravintolat eivät pysty avaamaan toimintaansa. Kannattavaksihan sitä ei saa millään tavalla. Alalla tapahtuva teurastus vain jatkuu, kuten eräs pohjalainen ravintola-alan yrittäjä tiivistä alan tuntoja. Keväällä nähdään paljon konkurssseja ja työpaikkojen katoamisia, [Puhemies koputtaa] ja alueellista tasapuolista kohtelua tarvitaan. Missä ovat ne päivämäärät, milloin hallitus aikoo [Puhemies koputtaa] tätä alueellista tasapuolista kohtelua myöskin toteuttaa asetuksessa? [Antti Lindtman: Asetus annetaan sen jälkeen, kun laki on tullut voimaan!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Eskelinen.

15.50 **Seppo Eskelinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jonkunnäköinen todistus- tai passijärjestelmä varmaan tarvitaan, ja se on yksi pieni osa tätä exit-suunnitelmaa, mitä hallitus on minun mielestäni hyvin hallitusti ja rauhassa vienyt eteenpäin, ja sillä suunnitelmalla mennään eteenpäin.

Välillä kuulostaa siltä, että tämä korona olisi hävinnyt meiltä Suomesta kokonaan, mutta jos katsoo Eurooppaan, niin päinvastoin. Ruotsissa taidettiin ottaa ennätyslukemia alkuvuikosta. Kyllä meidän on jatkettava koronatoimenpiteitä hallitusti edelleen.

Hallitus varmaan tekee kaikkensa, että ravintolat, tapahtumat ja urheilutapahtumat ensi kesänä jossain muodossa pystytään järjestämään, ja se on varmaan meidän kaikkien toive. Tärkeää on nyt, niin kuin täällä on puhuttu, huomioida nämä alueelliset erot ja pystyä siten toteuttamaan sitä exitiä entistä enemmän alueilla, kun usea maakuntahan näyttäisi kumminkin lukujen valossa olevan palaamassa nyt sitten perusvaiheeseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä debatissa viimeinen puheenvuoro edustaja Heinoselle, ja sitten siirrytään puhujalistaan. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

15.51 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Marin oli huolissaan, millainen juhannus meillä on. Kyllä me juhannuksesta selviämme. Nyt on kyse siitä, selviävätkö suomalaiset työpaikat tästä tilanteesta, pääseekö tarjoilija töihin kuuden viikon tauon jälkeen, pääseekö kokki keittiöön ja pääsevätkö artistit lavoille. Tämä esitys ei, arvoisa hallitus, tule ravintola-alaa pelastamaan, vaan itse asiassa tämä esitys tulee ajamaan ravintola-alaa, ruokaravintoloita, yhä syvempään ahdinkoon.

No, on hyvä, että tästä koronapassista nyt näyttävät edustajat Lindtman, Koskinen, Berg ja pääministerin oikeaksi kädeksi itseään kutsuva Nurminen tulleen lähemmäksi kokouksen linjaa. Mutta mitä mieltä ovat he, jotka sosiaalidemokraateissa näistä päättävät, eli ministerit Marin ja Kiuru, jotka ovat pitäneet tätä sulkemisvälineenä? Ovatko he nyt [Puhemies koputtaa] tulossa teidän kanssanne samalle linjalle [Puhemies koputtaa] ja kokouksen linjalle, vai ovatko he perussuomalaisten Niikon linjalla edelleen? [Välihuutoja]

Puhemies Anu Vehviläinen: Siirrymme puhujalistaan. — Edustaja Talvitie.

15.52 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelemme tosiaan tartuntatautilain pykälien 58 a ja 58 b muuttamista, ja tässä on kyse siitä, että edelleen hallitus haluaa ravintoloiden toimintaa avata sillä tavalla, että se ei ole kannattavaa ravintoloille.

Tässä viimeisten viikkojen aikanahan on ollut ravintolasulku voimassa sillä tavalla, että osassa meidän maakunnistamme ravintolat ovat olleet kokonaan kiinni henkilöstöravintoloita lukuun ottamatta ja toisissa maakunnissa sitten ravintolat ovat saaneet olla auki kello 22:een, 23:een 75 prosentin täyttöasteella. Nyt kun tämä toinen ravintolasulku loppuu tämän viikon sunnuntaina, niin miten maakunnissa edetään ensi viikon maanantaista lähtien? Jotta tämä tieto olisi kaikilla selvillä, niin tietenkin tarvittaisiin ennakointia ja selkeytystä tähän tilanteeseen. Ei voi olla niin, että yhtä alaa käsitellään ja kohdellaan niin kuin heittopussia meidän elinkeinotoiminnassamme ja oletetaan, että ravintoloitsijoista suurin osa seuraa poliitikkojen ja hallituksen päivityksiä päivittäin, jotta he tietävät, miten he voivat olla tulevaisuudessa auki.

Tässä on harmittavaa, että sosiaali- ja terveysvaliokunta ei lähtenyt näihin aikarajoituksiin tekemään järkevyyttä, joka olisi ollut sellainen, että ruokaravintoloissa ravintolat voisivat olla auki myöskin pidempään. Kuten tässä sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä tuodaan esiin, esimerkiksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston mukaan suurin osa ravitsemusliikkeistä on huolehtinut tartuntataudin leviämistä estävistä toimista hyvin eikä säännösten täytäntöönpanossa ole ollut ongelmia joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Kokouksen mielestä hallitus ei ole esityksessään huomioinut riittävällä tavalla eri ravintolatyyppejen erilaisuutta, koska oleellistahan on nimenomaan se sosiaalisten kontaktien vähentäminen. Nyt hallitus haluaa rajoittaa laajasti ravintolatoimintaa huomiomatta eri ravintolatyyppejä ja luonnetta ja mahdollisuuksia huolehtia koronaturvallisesta ravintoloiden uudelleen avaamisesta. Esityksen mukaan ravintolatartuntoja on ollut 2,4 prosenttia kaikista tartunnoista, mutta pyydettyänsäkään valiokunta ei ole saanut tietoa, kuinka moni näistä on ollut nimenomaan ruokaravintoloissa. Esityksessä ei ole huomioitu näin myöskään lainkaan sitä, mitä ravintolatoiminnan rajoitukset merkitsevät mahdolliseen valvonnan ulottumattomissa olevissa yksityisissä tiloissa tapahtuvien tartuntojen riskiin. Kun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

muutama viikko sitten kävimme keskustelua näistä liikkumisrajoituksista, niin silloinhan nimenomaan se tavoite oli, että näitä erilaisia kokoontumisia pystyttäisiin yksityisissä tiloissa rajoittamaan, sen tyyppisiä kokoontumisia, jotka ovat kuitenkin tartuntalähteinä näytelleet myöskin aika merkittävä roolia.

Ravintoloiden avaaminen tämän hallituksen esityksen mukaisella tavalla ei olisi suurelle osalle ravintoloista siis kannattavaa. Esitys tekisi liiketoiminnan harjoittamisesta kannattamatonta ja työllistämistä jopa mahdotonta, koska sekä asiakaspaikkamäärää että aukioloaikoja rajoitettaisiin edelleen erittäin merkittävästi. Tämä tulisi johtamaan lisääntyneisiin yritysten konkursseihin, lomautuksiin ja irtisanomisiin.

On lisäksi huomioitava, että esityksessä ei ole riittävästi huomioitu ravintola-alan vaikuttavuutta muihin toiminta-aloihin, kuten siivousyrityksiin, pesuloihin, tukkureihin, kuljetusyrityksiin ja pientuottajiin. Senpä takia valiokuntakäsittelyssä on tehty aukiolorajoituksiin muutoksia sekä muutoksia myöskin ravitsemusliikkeiden aukioloon sekä anniskeluun. Hyvää on tietenkin, että yhteisesti täällä valiokunta esittää ravintolatyypeittäisiä rajoituksia ja sitten tätä maakuntakohtaisempaa tarkastelua, kuten tehtiin tämän ravintolasulunkin osalta.

Mutta nyt kaino toive sinne hallituspuolueille: kun tämä laki hyväksytään, niin tulevien viikkojen osalta myöskin tiedotetaan avoimesti, milloin hallitus tätä asetusta tekee ja milloin se sitä asetusta tulee tarkastelemaan. Tässähän kävi viime viikolla niin, että kun Lappi aukesi asetuksella Kittilän kuntaa lukuun ottamatta, Pohjois-Pohjanmaa ei auennut, vaikka tautitilanteemme oli meidän alueellamme parempi, ja sitten kun Pohjois-Pohjanmaa aukesi torstaina — se ei auennut tiistaina, niin kuin oli aikaisemmin hallituksen puolelta viestitty, että voisi se asetuksen tarkastelu tapahtua tiistaina — niin osa ravintoloitsijoista ei saanut tukusta sitä tavaraa sitten perjantaiksi, ja osa, joka otti riskillä, osti sitä tavaraa jo muutamaa päivää ennakkoon, kun ne ravintolat eivät voineet olla auki. Elikkä tämä, että hallitus ei kerro, milloin sitä asetusta tarkastellaan, ei todellakaan ole hyvää johtamista eikä se edelleenkaan tätä sekavaa tilannetta yhtään selkeytä. Tältä osilta, kun tämä nyt saadaan tällä viikolla käsittelemään, vähin vaade on se, että hallitus kertoo tulevien viikkojen osalta, milloin asetusta tarkastellaan ja milloin sitä ollaan muuttamassa, koska se on niille alueellisille yrittäjille vähintään, mitä poliittinen päätöksenteko voi heille tarjota tässä tilanteessa. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laiho.

15.59 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Käsittelemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 a ja 58 b §:n muuttamisesta, joka koskee siis ravintolarajoituksia. Covid-19-epidemian aikana ravintoloita on rajoitettu kovalla kädellä jo vuoden ajan, ja nyt meillä on ollut osassa alueita täydellinen ravintolasulku ulosmyyntiä lukuun ottamatta jo useamman viikon ajan, ja se kestää nyt 18.4. saakka. Tällä hallituksen esityksellä esitetään tiukempia rajoituksia pohjalla olevaan edelliseen tartuntatautilakiesitykseen, joka on siis voimassa kesäkuun loppuun asti. Eli meillä on täällä jo voimassa oleva rajoitusesitys, joka on voimassa kesäkuun loppuun asti.

Nyt tämä esitys, mitä nyt hallitus on antamassa ja joka tiukentaa entisestään rajoituksia esimerkiksi niin, että ravintola voitaisiin sulkea jo kello 18 ja lisäksi henkilömääriä rajoitettaisiin merkittäväällä tavalla, käytännössä aiheuttaisi sen, että ravintolan auki pitäminen ei olisi kannattavaa, ja ravintoloiden osalta on parempi — tai ainakin sellainen viesti ol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

laan saatu — että pidetään sitten mieluummin kiinni ja korvataan ne menetykset, mitä siitä aiheutuu, kuin kituutetaan tällä tavalla tai rajoitetaan aukioloa niin, ettei se järkevä liike-toiminta ole mahdollista. [Aki Lindénin välihuuto] Tämä on erittäin harmillista siinäkin mielessä, että ravintola-ala työllistää paljon työntekijöitä, eli yrittäjät mukaan lukien 77 000 henkilöä, työntekijöistä 30 prosenttia on alle 26-vuotiaita, ravintola-alaa ovat koskeneet merkittävät irtisanomiset ja lomautusten määrä ja tämä kohdistuu nyt vielä niihin samoihin työntekijöihin.

Aluehallintoviraston mukaan suurin osa ravitsemisliikkeistä on huolehtinut tartuntataudin leviämistä estävistä toimista hyvin eikä säännösten toimeenpanoissa ole ollut kuin joidenkin yksittäisiä poikkeuksia. Tämä on sinänsä hämmäntävää, että nyt joidenkin yksittäisten toimijoiden laiminlyönneistä johtuen lyödään koko ravintola-alaa. Tämä on vähän niin kuin armeijassa on simputusta, että jos joku tekee väärin tai tekee jotain sellaista, mitä ei saisi tehdä, niin rangaistaan koko komppaniaa siitä. Tässä käytetään nyt samanlaista johtamistapaa myöskin ravintoloihin.

Olemme saaneet tietää, että 2,4 prosenttia kaikista tartunnoista on liitetty ravintoloihin, mikä on sinänsä hyvin pieni määrä. Mutta tämäkin määrä, tämä 2,4 prosenttia, on sellainen, että ei ole saatu tietoa siitä, kuinka paljon niistä on ruokaravintoloihin liittyviä, eli todennäköisesti näistä suurin osa on joihinkin karaokebaareihin tai tanssipaikkoihin liittyviä, sellaisiin, missä muuten ollaan läheisessä kontaktissa tai musiikki on kovalla, joudutaan huutamaan, ja tartuntariski sitä kautta nousee.

Tämä hallituksen esitys johtaisi siihen, että se aiheuttaisi suurelle osalle ravintoloista konkurssin, merkittäviä taloudellisia menetyksiä, työttömyyttä ja irtisanomisia. Käytännössä vain lounasravintoloilla tai kahviloilla olisi mahdollisuus toimia, ja niidenkin asiakasmäärät ovat merkittäväällä tavalla vähentyneet, kun ihmisiä on etätyössä.

Arvoisa puhemies! Ravintolat ovat panostaneet merkittäväällä tavalla terveysturvallisen asioinnin eteen ja omavalvontaan. Infektio leviää usein sosiaalisten kontaktien kautta. Ravintoloissa esimerkiksi pöytiintarjoilulla, pöytäseurueiden välisen turvaetäisyyden riittävyydellä, istumapaikoilla ja mahdollisilla ajanvarauksilla olisi mahdollista vähentää liikumista ravintolan sisällä. Tietenkin myös valvonta on tärkeää. Jos siellä on joitain sellaisia toimijoita, jotka eivät noudata ohjeita, niin kohdistetaan valvontaa sinne, eikä niin, että rangaistaan kaikkia. Myös ulkotiloissa viruksen tarttumisriski on selvästi pienempi, ja sen takia pitäisi olla erilaiset rajoitukset ulkotiloihin.

Olemme kokoomuksessa ehdottaneet valiokunnassa ja ehdotamme suurelle salille sitä, että tämä esitys hylätään, koska tätä ei tarvita. Siellä on pohjalla se toinen esitys, joka on voimassa kesäkuun loppuun asti ja joka myöskin rajoittaa ravintoloiden aukioloa ja paikkamääriä. Meidän vastalauseemme lausumaehdotukset ovat seuraavat:

”Eduskunta edellyttää, että ulkotarjoilualueilla on kevyemmät rajoitukset.”

”Eduskunta edellyttää, että ravintoloille maksettavien korvausten määrässä huomioidaan, että myös varsinaisen ravintolasulun (9.3.—18.4.2021) jälkeen ravintoloiden toimintaa rajoitetaan tilapäisesti merkittävästi.”

”Eduskunta edellyttää, että anniskelun arvonlisävero alennetaan tilapäisesti 24 prosentista 14 prosenttiin.”

”Eduskunta edellyttää, että sallitaan tilapäisesti viinien ulosmyynti anniskeluoikeuden omaaville ravintoloille.”

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

”Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii uskottavan ulospääsystrategian rajoituksista siten, että se turvaa kannattavan liiketoiminnan edellytykset tulevaisuudessa ja parantaa toimialan investointi- ja kasvumahdollisuuksia.”

Haluan vielä tämän vastalauseen jälkeen nostaa esille sen, että kun rajoitetaan kansalaisia ja yrityksiä Suomen sisällä, niin on ensiarvoisen tärkeää, että meidän rajat pitävät ja että meidän rajavalvonnassa on terveysturvallinen rajanylitys. Ja edelleenkin puuttuu se ennakotestaukseen tai ennakkotodistukseen perustuva malli rajoille, jonka tämä eduskunta on hyväksynyt lausumana, ja se on se edellytys, kaiken edellytys, että meille ei tule jatkossa uusia virusmuunnoksia ja uudessa aallossa ei tule uusia viruksia tänne.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindén.

16.06 Aki Lindén sd: Arvoisa herra puhemies! Hetkittäin, kun olen tätä keskustelua ravintoloiden rajoituksista kuunnellut, minulle on tullut sellainen olo, että onko kaikille nyt ihan selvä, mitä ollaan säätämässä, koska esitetään väitteitä, joita ainakaan minä en löydä tästä lakitekstistä. Joudun sen takia tässä puheenvuoroni aluksi nyt ihan suoraan siteeraamaan tämän tartuntatautilain 58 a §:n 4 momentin. Se on kieltämättä monimutkaista juridista tekstiä, mutta se kuuluu näin: ”Edellä 2 momentissa tarkoitettu asiakasmäärän rajoitus” — viittaa siihen kahden kolmasosan vähentämiseen, siis 67 prosenttiin, tai ruokaravintoloissa jopa 50 prosenttiin — ”ravitsemisliikkeessä, jonka pääasiallisena ravitsemistointina on tarjota alkoholijuomia, voi olla 50 prosenttia suurempi ja muussa ravitsemisliikkeessä 25 prosenttia suurempi, ja 3 momentissa tarkoitettu rajoitus”, siis kellonajat, ”saa koskea aukioloaikaa ennen kello 23:a ja anniskeluaikaa ennen kello 22:ta vain, jos tartuntataudin leviämisen estäminen on valtakunnallisesti epidemian nopean kiihtymisen tai muuntuneen viruksen leviämisen uhan vuoksi välttämätöntä ja alueella todetaan muuntuneen viruksen väestöleviämistä tai tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.” Siis vain näiden ehtojen vallitessa ravintola voidaan sulkea ennen kello 23:a ja anniskelu sulkea ennen kello 22:ta tai paikkoja rajoittaa enemmän kuin se 25 prosenttia ruokaravintolassa tai 50 prosenttia siellä alkoholia pääasiassa anniskelevissa ravintoloissa. Jos tämä lakiesitys nyt hylätään, meille jää voimaan se laki, ihan niin kuin edustaja Laiho edellä totesi, jossa ravintolaa ei — ei myöskään sitä usein mainittua karaokeravintolaa, baaria, pubia — voi sulkea ennen kello 23:a — ei voida sulkea siis ennen kello 23:a, eikä anniskelua lopettaa siellä ennen kello 22:ta.

Kun meillä oli ne rajoitukset voimassa, niin sinä aikana meillä lähti juuri sentyyppisistä ravintoloista useita vakavia tartuntaketjuja liikkeelle eri puolilla Suomea, se on todettu THL:n toimesta, ja kaikki tietävät ne tiedotusvälineiden kautta. Itse omassa kotikaupungissani tarkkailin tilannetta — en suinkaan minään ravintoloiden vastustajana vaan ruokaravintoloiden aika aktiivisena käyttäjänä — juuri näiden tämäntyyppisten ravintoloiden osalta ja havaitsin, että se 50 prosentin paikkojen rajoitus tarkoitti käytännössä sitä, että perjantaina ja lauantaina nämä ravintolat olivat aivan täynnä. Sen takia ne olivat aivan täynnä, että se 100 prosentin maksimimäärä asiakaspaikkoja perustuu usein paloviranomaisten määritelmiin ja mahdollistaa sen, että siellä seisotaankin aivan toinen toisessa kiinni, jolloin 50:kin prosentin rajoituksilla ne olivat aivan täynnä, ja ne olivat auki kello 23:een saakka. Ja juuri se loi olosuhteet sille — huom., ei tässä kukaan syyllistä sitä yksittäistä ravintolaa, vaan olosuhteet ovat silloin sellaiset — että tämänkaltainen tartuntatauti kuin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

tämä covid-19 voi levitä. Jos me siis hylkäämme tämän lakiesityksen, jää voimaan tällaiset olosuhteet, että me emme pääse puuttumaan näihin todellisiin epäkohtiin. Minä ymmärtäisin, jos teillä olisi vaihtoehtoinen esitys, joka lähtisi siitä, että nyt esimerkiksi tämäntyyppiset ravintolat suljetaan kovinkin aikaisin, mutta kun te olette nyt hylkäämässä tämän koko lakiehdotuksen, niin tällainen tilanne tulee olemaan.

Nyhtäen tämä laki lähtee siitä, että me määrittelemme, mikä on alueen epidemiatilanne, sitten me määrittelemme, mikä on ravintolatyyppejä, ja sen pohjalta me säädämme sen, mikä siellä on paikkarajoite tai paikkojen määrä ja mikä on aukioloaika, eli toteutetaan juuri se, minkä perustuslakivaliokunta ja talousvaliokunta ovat lausunnoissaan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle kehottaneet tekemään. Tästäkin tämä lähtee, ja ihan niin kuin täällä on aiemmin tänä iltana todettu, tänä iltana me vasta hyväksyimme tämän lain ja sen jälkeen sitten on vuorossa asetuksen anto.

Haluaisin tähän lopuksi todeta, mikä nyt yleensä on ollut tässä viime kuukausien ja erityisesti viime viikkojen aikana tämä koronaepidemian tilanne: 6. marraskuuta meillä oli tämä ilmaantuvuusluku 50 Suomessa. Siitä kuukauden päästä, 6. joulukuuta, se oli 112. Silloin Suomessa oltiin kovinkin huolestuneita ja ajateltiin, että kuinka joulun kanssa käy, ja ryhdyttiin tietynlaisiin voimakkaisiin suositusluonteisiin rajoituksiin. Ja niinpä me pääsimme siihen, että tammikuun jälkeen, helmikuun alussa, me olimme saaneet hieman laskettua sitä ilmaantuvuuslukuja, tasolle 90. Sitten yhden kuukauden aikana se räjähti — Suomen oloissa räjähti, jossain muussa maassa räjähdys on tarkoittanut ihan toisenlaista: 24.3. se oli 173, joka oli korkein luku, siis se kahden viikon ilmaantuvuusluku. Nyt me olemme tulleet siitä kolmessa viikossa alas 106:een. Tämä tilanteen muuttuminen myönteiseen suuntaan on erittäin voimakas. Täytyy tietysti koputtaa vähän puuta ja toivoa, että tilanne on nyt näiltä osin sellainen, että mittarit ovat oikeassa, koska pääsiäisen jälkeen meillä testissä kävijöiden määrä putosi merkittävästi. Pääsiäistä edeltävällä viikolla meillä kävi testeissä 145 000 henkeä, pääsiäisen jälkeisellä viikolla 95 000 henkeä — siis se putoaminen oli 40 prosenttia, ja varmasti se näkyy sitten myös tartuntaluvuissa, niin että todellisuudessa niitä saattaa olla jonkun verran enemmän. Meillä oli viime keväänä, 18.4. — tarkoituksella otan tämän päivän, koska se oli se alkuperäinen kuntavaalipäivä — teho-osastolla 82 potilasta, 13.6. meillä oli viime keväänä kaksi potilasta. Jos me nyt hoidamme oikein tämän asian — kohdennetuilla, fiksuilla rajoituksilla — niin me pääsemme vähintään yhtä hyvään tilanteeseen kuin viime kesänä, ja sen lisäksi sitten rokotuksen yleistymisellä me pääsemme vihdoinkin normaaliin tilanteeseen syksyyn mennessä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Arvoisat edustajat, tässä huomaisin, että muutama pyysi debattia, mutta kun aivan muutama puheenvuoro sitten täällä pidettiin laaja debatti, niin ei oteta ihan heti vielä. — Edustaja Reijonen jatkaa puhujalistalla.

16.14 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Käsittelemme tartuntatautilain muuttamista, joka koskee ennen kaikkea ravintoloita. Perussuomalaisten sosiaali- ja terveysvaliokuntaryhmä tunnistaa koronapandemian vakavuuden sekä tarpeen rajoittaa tartuntojen leviämistä. Edelleen valiokuntaryhmä kiinnittää huomiota siihen, että ravintoloiden toimintaa on jo ennen käsittelyssä olevaa hallituksen esitystä rajoitettu useaan otteeseen ja pitkäkestoisesti, ja tarkastelee asiaa tästä lähtökohdasta.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo, että nyt käsittelyssä oleva esitys on tarpeeton, koska laki, jolla väliaikaisesti säädettyjen 58 a ja 58 b §:ien voimassaoloa jatkettiin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

30.6. asti, on yhä voimassa eivätkä esitetyt tiukennukset ole välttämättömiä, oikeasuhtaisia tai muutenkaan perusteltuja, kun huomioidaan niiden kohdistuminen kaikkeen ravintolatoimintaan. Siis tämä esitys on siten tarpeeton.

Tällä hetkellä on useimmissa maakunnissa voimassa sulkutila. Koko maakuntaa koskevat rajoitukset maakunnan yksittäisen kunnan tautitilanteen perusteella näyttävät erittäin kohtuuttomina. Ravintoloiden toiminnan rajoittaminen satojen kilometrien päässä siksi, että toisessa samaan maakuntaan kuuluvassa kunnassa on havaittu tartuntarypäs, ei täytä kohtuullisuuden ja oikeasuhtaisuuden vaatimuksia. Tästä syystä perussuomalaisten valiokuntaryhmä vaatii, että perustuslakivaliokunnan ja talousvaliokunnan esittämillä perusteilla rajoituksia arvioidaan jatkossa kuntatasolla silloin, kun maakunnan eri kuntien välillä on merkittäviä eroja tartuntamäärissä.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä edellyttää, että hallitus tunnistaa pitkittyneiden rajoitus- ja sulkutoimien vaikutuksen alan yrittäjien ja työntekijöiden hyvinvointiin ja toimeentuloon ja ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin tilanteen helpottamiseksi. Tarpeettomat konkurssit ja työpaikkojen menetykset on estettävä.

Näiden perusteella perussuomalaiset esittävät, että tämä lakiesitys hylätään — se hylätään — ja että hyväksytään kuusi tekemäämme lausumaa. Nämä vastalauseen lausumaehdotukset ovat:

”1. Eduskunta edellyttää, että hallitus toimittaa eduskunnalle selvityksen tartuntamääristä ja altistumisista erityyppisissä ravintoloissa, jotta rajoitusten vaikuttavuutta voidaan arvioida faktapohjaisesti.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lainsäädännön, jolla ravintoloiden kiinteät kulut korvataan täysimääräisesti siltä ajalta, kun ravintoloiden mahdollisuus taloudellisesti kannattavaan liiketoimintaan on rajoituksilla tosiasiallisesti estetty.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lainsäädännön, jolla ravintola-alan työntekijöille varmistetaan täysi työttömyysturva ilman omavastuupäiviä siltä ajalta, kun heidät on lomautettu tai heidän työntekonsa on tosiasiallisesti estetty rajoitusten seurauksena.

4. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää ravintolatoimintaan sisä- ja ulkotiloissa liittyvät erilaiset tartuntariskit ja säätäessään rajoituksista asetuksella asettaa rajoitukset siten, ettei sellaista toimintaa, johon ei liity merkittävää tartuntariskiä, rajoiteta tarpeettomasti.

5. Eduskunta edellyttää, että perustuslakivaliokunnan ja talousvaliokunnan esittämillä perusteilla hallitus säättää ravintoloita koskevista rajoituksista asetuksella jatkossa kuntatasolla silloin, kun maakunnan eri kuntien välillä on merkittäviä eroja tartuntamäärissä.

6. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee tarvittavan lainsäädännön, jolla ravintoloille mahdollistetaan aukiolorajoituksien ajaksi sellaisten juomien, joiden anniskeluun ravintolalla on anniskelulupansa puitteissa anniskelu-oikeus, ulosmyynti ruoka-annosten myynnin yhteydessä.”

Näistä tulemme pian äänestämään, ja olisi hienoa, jos hallitus lähtisi mukaan perussuomalaisten linjalle. Perussuomalaiset ovat suomalaisen yrittäjän puolella. [Vilhelm Junnila: Hyvä puhe! Vaadimme faktapohjaista päätöksentekoa!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Juuso.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

16.19 **Kaisa Juuso ps:** Arvoisa herra puhemies! Tämä on kolmas kerta, kun käydään ravintolarajoituksia läpi. Tällä hetkellä pohjana olevat rajoitukset ovat tulleet voimaan jo marraskuussa, ja niiden teho on ollut erittäin hyvä niiden tietojen perusteella, mitä me olemme asiantuntijoilta saaneet. Se tilasto, mihin tässä on viitattu, koskee vuoden 2021 viikkoja 1—8, jolloin kokonaisuudessaan Suomessa oli yli 21 000 tartuntaa, joista 515 pystyttiin jäljittämään ravintoloihin. Edustaja Lindénille haluan sanoa tämän, että kyllä meidän täytyy uskoa niihin lukuihin, mitä me asiantuntijoilta saamme valiokunnassa. [Aki Lindén pyytää vastauspuheenvuoroa] Ja nimenomaan perustelemme sitä hylkyä sillä, että nämä tiukemmat rajoitukset ovat tarpeettomia, koska ne pohjalla olevat rajoitukset ovat pureet hyvin. Kaikkihan me tiedämme, että ne tartunnat, mitä nytten tulee, ovat tartuntaryppäitä, mitkä lähtevät paljolti yksityisistä juhlista ja kokoontumisista ihan jossakin muualla kuin ravintoloissa.

Kannatan tätä edustaja Reijosen esittämää hylkäysehdotusta ja kaikkia näitä lausumia.

Muutama sana vielä tämmöisestä käytännön palautteesta, mitä on asiakkailta tullut. Esimerkiksi kun Lapissa saatiin vihdoinkin ravintolat avattua tässä parisen viikkoa sitten, niin tieto ravintoloille tuli perjantaina. No, ravintolayrittäjä oli siihen mennessä jo ehtinyt neuvotella koko henkilökunnan kanssa, sopinut lomautuksista ja lomien pitämisestä ja varannut raaka-aineita take away -myyntiä varten. Kun yhtäkkiä tuli tieto, että maanantaina saatte avata à la carten ja kaikki, niin koko palikka meni ihan uusiksi. Ei ollut edes mitään mahdollisuutta avata maanantaina vielä sitä à la carte -puolta, koska ei ollut pystytty varautumaan siihen raaka-aineiden puitteissa. Eli tämmöinen käytännön esimerkki siitä, että ravintoloille pitäisi tulla muutamia päiviä aikaisemmin ja mieluummin hyvissä ajoissa nämä tiedot siitä, koska he saavat avata ja mikä on se aukioloaika, miten he saavat olla auki.

Esimerkiksi kun nyt sulku päättyi tosi monella ravintolalla sunnuntaina ja maanantaina saa sitten avata, niin nyt me käsittelemme tämmöistä lakiesitystä, millä näitä rajoituksia voitaisiin vielä edellisistäkin rajoituksista tiukentaa. Kyllä tässä varmasti aika moni ravintola nyt miettii, että mitenkähän me saamme maanantaina olla auki, kannattaako meidän avata ollenkaan, minkälaisia rajoituksia on tulossa. Me keskustelemme tästä tänään, me äänestämme tästä huomenna, ja heille tulee siitä tieto varmaankin sitten perjantaina, ja taas he epätoivoisina repivät siellä hiuksiaan, että mitä nyt, mitä me tehdään. Eli on erittäin tärkeätä, että se tieto tulee ajoissa.

Nyt olisi ollut vielä yksi esimerkki, mutta aika meni. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Aika meni. — Nyt edelleenkin ei laajempaa debattia aloiteta, mutta kun edustaja Lindénin nimi mainittiin ja edustaa Lindén haluaa vastata, niin minuutti.

16.23 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Minusta me olemme perussuomalaisten kanssa käyneet sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnassa rakentavaa ja hyvää keskustelua, ja arvostan heidän paneutumistaan näihin asioihin. Eräät näistä heidän lausumistaan ovat minusta sillä tavalla selvästi rakentavia, että niiden sisältöä ei olisi periaatteessa vaikea hyväksyä, mutta nyt otan kantaa tähän tartuntojen määrään, kun mainitaan tämä 2,5 prosenttia.

Se on 2,5 prosenttia kaikista tartunnoista. No, kaikki tartunnat eivät ole sama asia kuin ne tartunnat, joista ylipäätään tiedetään se lähde. Puolesta tartunnoista ei tiedetä lähdettä, jolloin se 2,5 prosenttia itse asiassa muuttuu 5 prosentiksi niistä, joista tiedetään tartunnan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

lähde. Meillähän oli juuri tässä pari kolme päivää sitten Helsingin Sanomissa aika merkittävä artikkeli, missä Helsingin kaupungin johtava lääkäri ja Turun kaupungin johtava lääkäri, siis tartuntataudeista vastaavat lääkärit, totesivat, että ravintoloiden osuus on heidän mielestään [Puhemies koputtaa] ollut merkittävämpi kuin esimerkiksi koulujen osuus.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Rantanen, ja sen jälkeen puhujalistaan.

16.24 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Halusin tässä oikeastaan edustaja Lindénin puheenvuoroon ottaa sen verran kantaa, että kun esittelitte tätä pykälän nelosmomenttia, jossa todetaan, että tämä voidaan tehdä vain, jos on välttämätöntä ja on ”tautiryypäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään”, niin kuten me tiedämme, meillä on koko ajan ollut tilanne, jossa meillä ei 50:tä prosenttia pystytä jäljittämään. Siltä osin tämä laki on ongelmallinen. Itse asiassa tällähän voidaan rajoittaa lopun aikaa tätä epidemiaa näin tiukasti, koska me emme pysty tässä maassa 50:tä prosenttia jäljittämään sinne, minne se kuuluu.

Arvoisa puhemies! Nopeasti otan vielä tähän siltä osin kantaa, että minusta tämä on ongelmallista, kun esimerkiksi THL:n lausunto 7.4. toteaa, että ravitsemisliikkeiden tartunnat muodostavat tällä hetkellä huomattavan osan niistä kodin ulkopuolella tapahtuvista tartunnoista, joita tehokkailla rajoitustoimenpiteillä [Puhemies koputtaa] on mahdollisuus ehkäistä. Miten tämä on mahdollista, kun ravintolat ovat olleet kiinni? [Aki Lindén: Ne oli sitä ennen! — Vilhelm Junnila: 7.4.! — Mari Rantanen: 7.4.!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt puhujalistaan. — Edustaja Vikman.

16.25 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kannatan edustaja Laihon tekeviä esityksiä. Koronan torjumiseksi pitää löytää keinoja. Tämä hallituksen esitys kuitenkin asettaa yhden toimialan täysin kohtuuttomaan asemaan. Ravintolatoiminnan harjoittaminen kannattavasti ei ole mahdollista näillä hallituksen esittämällä rajoituksilla. Monet illallisia tarjoavat ravintolat ja pubit eivät avaudu lainkaan. Pelkällä lounaan myymisellä ei monikaan ravintola pärjää. Tuhansien työntekijöiden lomautukset jatkuvat, toimialan 77 000 työntekijää ja yrittäjää sekä heidän perheensä ovat vakavassa taloudellisessa ja henkisessä ahdingossa, mitä tämä hallituksen esitys vain syventää.

Esitystä pitäisi ehdottomasti muuttaa. Rajoitusten tulee olla oikea-aikaisia ja oikeasuhtaisia. Kokoomus korostaa ennakoitavuuden merkitystä ja tärkeyttä elinkeinotoimintaa koskeviin rajoituksiin liittyen. Kokoomus korostaa myös alueellisen tautitilanteen todellista huomioimista rajoituksissa. Myös eduskunta on jo aiemmin edellyttänyt ja kokoomus vaatii, että rajoitustoimenpiteitä on säädettävä erityyppisten ravitsemisliikkeiden osalta eriytetysti siten, että rajoitukset ovat välttämättömiä juuri tietyntyyppisissä ravintoloissa. Kokoomus myös pitää välttämättömänä, että ravintoloille rajoitustoimenpiteistä aiheutuvat kustannukset korvataan asianmukaisin korvauksin, sillä myös nämä varsinaisen ravintolasulun jälkeiset rajoitukset ovat erittäin haitallisia ravintoloiden toimintaedellytyksille.

Arvoisa puhemies! Kokoomus siis ehdottaa, että lakiehdotus hylätään ja että hyväksytään täällä esiteltyt viisi lausumaa. Ensimmäinen niistä kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että ulkotarjoilualueilla on kevyemmät rajoitukset.” Toinen kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että ravintoloille maksettavien korvausten määrässä huomioidaan, että myös varsinaisen ravintolasulun” — joka siis kestää 18.4. kuluvaan vuotta saakka — ”jälkeen ravintoloi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

den toimintaa rajoitetaan tilapäisesti merkittävästi.” Kolmas: ”Eduskunta edellyttää, että anniskelun arvonlisävero alennetaan tilapäisesti 24 prosentista 14 prosenttiin.” Neljäs: ”Eduskunta edellyttää, että sallitaan tilapäisesti viinien ulosmyynti anniskeluoikeuden omaaville ravintoloille.” Ja viides: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii uskottavan ulospääsystrategian rajoituksista siten, että se turvaa kannattavan liiketoiminnan edellytykset tulevaisuudessa ja parantaa toimialan investointi- ja kasvumahdollisuuksia.” Toivon, että hallituspuolueet punnitsevat äänestystä ajatellen näitä ehdotuksiamme siten, että ne voitaisiin hyväksyä.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi vielä nostan esiin sen, että kokoomuksen eduskuntaryhmä tosiaan on esittänyt, että hallitus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin, jotta yhteiskunnan nopeamman avaamisen mahdollistava koronatodistus otetaan Suomessa käyttöön. Hallituksen on tässä asiassa nähdäkseni edettävä ripeästi ja viipymättä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ovaska — edustaja Ovaska on poissa, edustaja Löfström — myös edustaja Löfström poissa. — Edustaja Hänninen.

16.30 **Katja Hänninen vas:** Arvoisa puhemies! Kuten tänään lukuisissa puheenvuoroissa on jo useaan otteeseen todettu, niin korona on todellakin koetellut ravintola-alaa enemmän kuin kovalla kädellä. Erityisen huolissani olen alan työntekijöistä, joista moni tekee epä-säännöllistä työtä pienellä palkalla. Heistä kymmenettuhannet joutuivat jo viime vuonna lomautetuiksi, ja tilanne on jatkunut kriittisenä tänäkin vuonna. Alalla on paljon rautaisia ja alalle koulutautuneita ammattilaisia, joista moni on tehnyt töitä ravintola-alalla jo useita vuosikymmeniä. En voi edes kuvitella sitä henkistä kuormitusta, mitä töiden loppuminen kuin seinään tuo heille ja heidän perheilleen.

Moni on siis elänyt raastavassa epävarmuudessa yli vuoden. Moni on koko tämän ajan joutunut terveysturvallisuuden lisäksi miettimään, miten perheen toimeentulo turvataan ja miten ala työllistää koronan jälkeen, onko ylipäättään enää työpaikkaa, minne palata. Meidän on annettava tälle porukalle toivoa tulevaisuuteen ja näytettävä, että heidän tekemänsä työ on tärkeää ja arvokasta. Monelle meistä koronaa edeltävään ja sen jälkeiseen aikaan kuuluu olennaisena osana niin arjessa kuin juhlassakin ravintoloiden tuottamat palvelut. Ei näitä palveluita eikä ravintola-alan yrityksiä ole olemassa ilman ammattitaitoisia työntekijöitä. Me emme saa unohtaa alan yrittäjiä emmekä alan työntekijöiden ahdinkoa, vaan meidän on näissä eduskunnassakin käsittelyssä olevissa päätöksissä ja esityksissä tuotava heidän tilanteensa näkyväksi.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan lyhyesti kommentoida, mitä tulee kokoomuksen esittämään koronapassiin. Se tuntuu äkkiseltään hitaalta ja tässä tilanteessa mielestäni myös käytännössä toimimattomalta keinolta ravintola-alan ulospääsyyn ahdingosta. Tällaisen passin käyttöönottoon liittyy, kuten tiedetään, perustuslaillisia yhdenvertaisuusongelmia, sillä meillä ei ole rokotepakkoa Suomessa ja toisaalta menee vielä todella pitkä aika, ennen kuin kaikille voidaan edes rokotetta tarjota. Toki asioita voi ja pitää selvittää, mutta ennen kuin tällaista passia voi mielestäni edes harkita, niin kyllä sen haasteet, kustannukset ja laajamittaiset vaikutukset pitää tarkasti selvittää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kaunisto poissa. — Edustaja Berg.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

16.33 **Kim Berg sd:** Arvoisa puhemies! Rajoitustoimet ovat Suomessa olleet oikein kohdistettuja sekä tehokkaita, ja tartuntamäärät ovat olleet selvässä laskussa. Tiukat ja oikein kohdennetut rajoitustoimet ovat kuitenkin keväällä edelleen tärkeitä, jotta pystymme kesällä nauttimaan ravintoloiden ja muiden yritysten palveluista. Rajoituksia on myös edelleen tehtävä, jotta voimme vähentää kontakteja ja näin myös lasten ja nuorten koulussa käymistä ja harrastuksiin osallistumista tarvitsisi rajoittaa niin vähän kuin mahdollista. Tämän lain hyväksyminen ei tarkoita sitä, että kaikki ravintolat nyt suljettaisiin automaattisesti kello 18, vaan tällä lailla säädetään hallitukselle niin sanottu maksimi, missä määrin se voi ravintoloiden aukioloaikoihin puuttua asetuksella, kun välttämättömyysedellytykset täyttyvät. Tällä lailla annetaan siis nyt hallitukselle mahdollisuus torjua koronaa, kun tilanne sitä ehdottomasti vaatii. Se, että lähdetään jatkuvasti lakia muuttamaan täällä eduskunnassa, on aivan liian hidas keino puuttua tähän epidemiaan, kun se kuitenkin jatkuvasti muuttuu.

Arvoisa puhemies! Valiokunta painottaa mietinnössään, että valtioneuvoston tulee sulkea koskevan kompensatiomallin lisäksi arvioida tarvetta laajemmalle ravitsemisliikkeitä koskevalle korvausmallille, jossa huomioidaan nyt ehdotettujen tiukempien rajoitusten merkitys ravitsemisliikkeiden tosiasiallisten toimintamahdollisuuksien näkökulmasta. On erittäin tärkeää, että epidemian pitkittymisestä johtuva yrittäjien heikko tilanne huomioidaan ja tukitoimet ravintolayrittäjille ovat riittäviä. Samalla myös ahdingossa olevat ravintola-alan työntekijät on huomioitava valmistelussa, jotta heidän toimeentulonsa voidaan turvata sekä epidemian aikana että myös epidemian päättymisen jälkeen.

Varmasti meidän kaikkien toiveena ja tavoitteena on, että nyt sunnuntaina 18.4. päättyvillä rajoituksilla on jo pystytty vaikuttamaan siihen, että kesällä työtä ja toimeentuloa on sekä ravintola-alan yrittäjillä että myös alan työntekijöillä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kopra — edustaja Kopra poissa. — Edustaja Salonen.

16.35 **Kristiina Salonen sd:** Arvoisa puhemies! Siitä on yli vuosi, kun ravintolat ovat edellisen kerran voineet toimia täysin normaalisti ilman minkäänlaisia rajoitustoimenpiteitä. Tämä vuosi on ollut varmasti pitkä ja piinaava. Matkan varrella on nähty suotuisiakin hetkiä, jolloin olemme voineet asioida ravintolassa lähes normaalisti mutta edelleen varovaisesti toimien. Viime kesä oli paremman tautitilanteen ansiosta sellainen, että pystyimme elämään lähes normaalia elämää. Se oli osin taudin kausivaihtelun ansiota, mutta myös hyvin kurissa pidetyn tautitilanteen ansiota.

Ravintolarajoitukset ovat kuitenkin olleet tehokkaita ja täsmällisiä keinoja hallita taudin leviämistä, sillä koronavirus tunnetusti leviää ihmisten kontaktien kautta ja ravintolarajoituksilla on hyvin täsmällisesti pystytty rajoittamaan kontaktien määrää. Vaikka tilanne on viime viikkoina parantunut viimeisimmän kolmen viikon sulun jälkeen, ei vaara ole kuitenkaan täysin ohi. Tätä myöskin valiokunta mietinnössään painotti. Siksi rajoituksia tarvitaan edelleen, jotta tuleva kesä olisi tautitilanteen kannalta vähintäänkin yhtä suotuisa kuin viime kesä.

Tämä lakimuutos mahdollistaa sen, että ravintoloihin voidaan tarpeen mukaan soveltaa aiempaa tiukempia rajoituksia, jotka liittyvät niiden aukioloaikoihin sekä anniskelu- ja asiakaspaikkarajoituksiin. Korostan, että laki on mahdollistava eikä se siis tarkoita sitä, että kaikista tiukimmat keinot otettaisiin automaattisesti käyttöön. Jokaisessa tilanteessa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

on käytettävä kokonaisarviota ja varmistettava, että rajoitukset ovat oikeasuhtaisia ja välttämättömiä.

Edustaja Lindén totesi täällä aiemmin hyvin, että jos tätä lakiesitystä ei hyväksyttäisi, meillä ei olisi tarvittaessa käytettävissämme välineitä iltakymmentä aikaisempaan sulkemiseen, esimerkiksi vaikka paljon puhuttujen karaokebaarien osalta. Koska tiedämme, että juuri tällaisista ihmisjoukkoja keräävistä pubeista aikaisemmat tartunnat ovat lähteneet, on etsitty keinoja tarvittaessa puuttua nykyistä täsmällisemmin juuri näihin ravintoloihin ja tilanteisiin. Tämä on erittäin tärkeää tietoa, jotta pystymme suhteellistamaan tätä keskustelua, jota julkisuudessa käydään osittain täysin väärin luulojen varassa. Ymmärrän, että kaikki uudet rajoitukset herättävät pelkoa, epäluuloa ja toivottomuuttakin. Siitäkin huolimatta on nähtävä, että tarkoitus taustalla ei ole ajaa alas ravintolatoimintaa vaan nitistää tautitilanne niin, että voisimme vapauttaa ravintoloiden toimintaa mahdollisimman pian.

On aivan selvää, että aina kun elinkeinoja lähdetään valtion toimesta rajoittamaan, on myös korvattava menetettyjä tuloja ja tuettava rajoitusten takia ahdinkoon joutuneita yrittäjiä ja työntekijöitä. Tukitoimia siis tarvitaan edelleen, ja vuoropuhelua ravintola-alan kanssa on jatkettava, jotta tämä tuki kohdistuisi kaikista parhaiten niille yrityksille, jotka sitä eniten myöskin tarvitsevat.

Valiokunta esittää mietinnössään mielestäni hyviä lausumaehdotuksia. Valiokunta edellyttää, että hallitus suhteuttaa lain perusteella annettavissa asetuksissa rajoitukset kunkin alueen tautitilanteen osalta myöskin niin, että rajoitukset voivat koskea maakuntaa pienempiä alueita. Tästä olemme varmaan jokainen jo kuulleet paljon esimerkkejä, miksi se on ravintoloille ja alueiden tautitilanteen erojen vuoksi tärkeää.

Lisäksi valiokunta toteaa, että asetuksessa huomioitaisiin eri ravintolatyypit sekä sisä- ja ulkotilojen erilaiset riskiprofiilit ja että vähäriskisempään toimintaan suunnattaisiin kevyempiä aukiolo- ja anniskeluajakaikkeitä. Uskon, että näiden puntarointi on varmasti hyvin vaikeaa sitten viranomaisten osalta, mutta vahvan viestin tällä kuitenkin eduskunta lähettää siitä, että tarkoitus ei ole tehdä yhtään enempää rajoitustoimia kuin mitä tautitilanne vaatii.

Lisäksi valiokunta nostaa vielä esille myöskin tämän taloudellisten menetysten kompensoinnin ravintolaliiketoiminnalle, jonka itsekin nostin tärkeäksi asiaksi.

Korostan vielä siis sitä, että tällä lakimuutoksella voimme entistä paremmin kohdentaa ja tehdä toimia niihin ravintoloihin ja niille alueille, joilla tautitilanne on paheneva, emme suinkaan rajoittaa kaikkea ravintolatoimintaa, ja tähän on myöskin paljon toivottu.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hoskonen.

16.41 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö on hyvin perusteltu ja tarttuu juuri niihin asioihin, joita tarvitaan tämän taudin hoitamiseen pois päiväjärjestyksestä. Elikkä siihen, että saadaan tämä tauti kuriin ja tästä pikkuhiljaa laantumaan, tässä mietinnössä löytyy hyviä keinoja.

Ensinnäkin meidän tulee tietenkin huomioida nämä alueelliset erot. Turhahan niille alueille, missä tautia ei ole havaittu pitkään, pitkään aikaan, on mitään rajoitteita asettaa. Tämä lausumaehdotus 1 on erittäin hyvä ja huomioi nimenomaan sen, että Suomi on iso maa ja erilaisia alueita löytyy. On sellaisiakin kuntia, joissa koronaesiintymät ovat hyvin harvinaisia, ja sellaisia alueita on turha rangaista siitä, että heillä asiat ovat hyvin tämän taudin suhteen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

Toisena sitten huomioidaan myös — niin kuin lausumaehdotus 2 sanoo — eri ravintolatyypit. Se on ihan varmaa, että yökerhossa tarttumisriski on paljon suurempi kuin esimerkiksi ruokaravintolassa, jossa on tilaa, taikka sitten terassilla, missä nautitaan vaikka kesäaikaan yksi olut, juodaan illan ratoksi. Näiden kahden vertauksen kautta tämä on helppo ymmärtää, tarttuvuusmahdollisuus on näissä kahdessa esimerkissä ihan erilainen.

Ja kolmantena on sitten aivan oikein tämä kompensatio ravitsemusliikkeille. Kun keran valtion määräyksillä estetään liiketoiminta, niin kyllähän siinä korvausvelvollisuus syntyy, ja ymmärrykseni mukaan maassa vallitsee yhteisymmärrys siitä, että kompensatio maksetaan. Siitä tietysti voidaan olla hyvin paljon eri mieltä, mikä on oikea taso, mutta ottaen huomioon kaikki talouden realiteetit varmasti senkin suhteen hallitus yrittää parhaansa ja tekee niin hyvän esityksen kuin ikinä pystyy.

Mutta tärkein asia mielestäni tässä on se, arvoisa puhemies, että jokainen ihminen, jokainen meistä, omassa elämässään huomioi sen tilanteen, että elämme poikkeuksellista aikaa. Meidän on itse kannettava se vastuu, että emme levitä sitä tautia ja emme aiheuta riskiä toisille, emme tartunta itseemme sitä tautia ja olemme varovaisia ja pidämme sen oman linjamme niin kirkkaana, että emme lähde tautia levittämään toisiin ihmisiin. Vaarantaisimme siinä oman henkemme ja myös lähipiirin hengen. Tämän takia olen monesti ihmetellyt sitä, kun tämän taudin yhteydessä on keskusteltu, miten tämä pitäisi hoitaa. Tässäkin asiassa se henkilökohtaisen vastuun kantaminen on kaikkein tärkeintä, niin kuin missä tahansa muussa asiassa, vaikka tieliikenteessä: miten siellä tieliikenteessä liikutaan, ajetaan-ko sääntöjen mukaan ja toimitaan niin kuin herrasmies toimii, eli annetaan tietä silloin kun on syytä, ja ajetaan varovasti, vai lähdetäänkö tekemään valtavaa riskiä ja ajetaan kolareita. Tässä on aivan sama asia, ja toivon, että tämä tauti on nyt meille suomalaisille opettanut, että hyvien liikennesääntöjen oppiminen tässäkin asiassa on hyödyksi meille kaikille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja al-Tae.

16.44 Hussein al-Tae sd: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Hyvä puheenvuoro edustaja Hoskoselta. Siihen ilman muuta yhdyn monilta osin.

Koronan torjuminen on yhteinen haaste, ja se edelleen jatkuu. Näen kuitenkin valoa tunnelin päässä ja näen, että saatamme pian olla sellaisessa tilanteessa, jossa on oikeudenmukaista, että kansalaiset vaativat meitä puhumaan siitä, miten me yhteisesti toivomme koronasta ja koronan aiheuttamista ongelmista ja mitkä meidän päättäjien tavoitteet, strategiat ja suunnitelmat ovat sille, miten me tästä menemme eteenpäin. Hoitovelkaa on valtavasti syntynyt, ja on syntynyt muutakin velkaa niin monella eri tasolla, ja kun katsomme näitä rajoituksia, tehtävänä on samanaikaisesti myös katsoa, miten me avaamme näitä rajoituksia ja miten siitä eteenpäin kompensoimme heille, jotka eivät ole pystyneet pysymään jaloillaan tässä kriisin aikana, joka valitettavasti on pitkittynyt.

Tässä kohtaa kun puhumme näistä erilaisista toimialoista, on tsemppattava ravintola-alaa ja myönnettävä, että ravintola-ala on ollut kohtuuttoman paineen alla, ja ymmärrän sen kohtuuttomuuden myöskin siitä näkökulmasta, että tartuntoja on se kaksi ja puoli prosenttia, mikä on todettu, ja vaikka se tuplataisiinkin viiteen prosenttiin, niin se silti tuntuu mitättömältä siihen nähden, kuinka valtavia ja isoja rajoituksia olemme ravintola-alalle tässä pitkin matkaa saaneet aikaiseksi. Se tässä kohtaa täytyy myöntää avoimesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

Samanaikaisesti on reilua myöskin sanoa, että on epä-älyllistä ajatella, ettemmekö me nyt tässä vaiheessa lainsäädännöllisesti etsisi semmoista haitaria sille, missä kohtaa erilaisia rajoituksia kannattaisi asettaa, jotta niille ravintoloille, jotka voivat pysyä pidempään auki, se mahdollistetaan, ja tietyillä alueilla sitten tehdään hienosyisemmin, aikaan nähden. Tätä tällä työkalupakilla yritetään saada aikaiseksi.

Mutta sitten samanaikaisesti, jos me todella asetuksella laitamme tällaiset rajoitukset, että kello 17 ja kello 18 erilaisia sulkuja asetetaan, on ajateltava, että ruokaravintolat tässä kohtaa ovat itse asiassa sitten täysin suljettuja, koska ne eivät ole pystyneet tekemään järkevää liiketoimintaa, jolla pystyisi kiinteitä laskuja tai mitään muitakaan laskuja kustantamaan. Tässä kohtaa olisikin oikeudenmukaista, että kompensatio olisi kokonaisvaltainen siinä kohtaa, kun tällaiset rajoitukset astuvat voimaan.

Ehkä sitten lopuksi voisin sanoa, että nyt on aika puhua Suomen koronatoipumisstrategiasta, miten me mennään tästä eteenpäin. Viestini kehysriihelle on nyt, että niille aloille, joita olemme ensimmäisenä sulkeneet ja kovimmalla ja rankimmalla kädellä rajoittaneet, [Puhemies koputtaa] on oikeutta nyt annettava tämän toipumisstrategian myötä ja niitä kompensoitava.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Junnila.

16.47 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa herra puhemies! Olen hyvin tyytyväinen tuohon aiempaan puheenvuoroon. Toivottavasti viestiä nyt viedään myös sosiaalidemokraattiseen ryhmään.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ravitsemusliikkeissä tapahtuneita tartuntoja on yhteensä 515 viikoilla 1—8. Koronatartuntojen määrä selvityksen mukaan samalla ajalla ylittää 20 000. Ravintolassa todetut tartunnat, siis raportoidut, ovat siten 2,4 prosenttia kaikista tartunnoista. Toisaalta THL itse on antanut lausunnon 7. huhtikuuta, kuten edustaja Rantanen tässä aiemmin kertoi, että heidän arvionsa vastaa tämänhetkistä tilannetta. No, ravintolat olivat tuolloin kiinni.

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on todennut jo aiemmin ravintolarajoitusten yhteydessä, että rajoitukset tulee kohdentaa ravitsemustoimintaan vain niillä alueilla ja siltä osin kuin se on välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi. Onko mielestänne se kohdentamista, että koko Varsinais-Suomessa ravintolat joutuvat lopettamaan anniskelun kello 17 ja ruokaravintolat sulkemaan ovensa kello 19? Jos nyt mietitään sitä, että vaikkapa edustaja Lundénilla on kauppa Somerolla ja samassa kylässä toimii baari varmasti keskustassa — eikö näin? [Mikko Lundén: Kyllä!] — niin sielläkin tämä joutuu sulkemaan, vaikka tautitilanne esimerkiksi Turun keskustassa on varsin erilainen.

Vanhana kiekkomiehenä ymmärrän joukkuerangaistuksen tarpeellisuuden, kun puhutaan jääkiekosta, mutta tällainen koko modernia yhteiskuntaa koskettava joukkuerangaistus ei ole kyllä tätä päivää, varsinkaan kun näillä alueilla on niin erilainen tautitilanne. Lisäksi on selvää, että hallitus yrittää vain vehkeillä itsensä korvausvelvollisuudesta yrittäjille, sillä käytännössä esitetyt rajat ovat usealla paikalla sellaiset kuin ne olisivat edelleen sulkutila päällä, vain lounasravintolat tästä käytännössä hyötyisivät.

Arvostan sosiaalidemokraattien ja erityisesti edustaja Lindénin — suorastaan homonymian mestari — semanttisia taitoja tässä kysymyksessä. Aina, kun jotakin ollaan kieltämässä, vetoavat toverit semantiikkaan, että eihän tässä kielletä vaan vasta mahdollistetaan. Mietitäänpä. Tilanne on vähän samanlainen kuin kiinteistöveron ala- ja ylärajan asettami-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

sessä. Kun laki oli voimassa, ei mennyt montaakaan kuutiota vettä Aurajoessa, kun edustaja Lindénin kotikunnan kaupunginjohtaja esitti veroja korotettavaksi. Mikä se opetus tässä on? Opetus on se, että ei pidä mahdollistaa ikävyyksiä, koska niitä kuitenkin ryhdytään ennemmin tai myöhemmin toteuttamaan.

Arvoisa puhemies! Paljon parempi ratkaisu olisi [Puhemies koputtaa] tukea perussuomalaisen vastalauseen ensimmäistä lausumaehdotusta: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus [Puhemies koputtaa] toimittaa eduskunnalle selvityksen tartuntamääristä ja altistumisista [Puhemies: Näin!] erityyppisissä ravintoloissa, jotta rajoitusten vaikuttavuutta voidaan arvioida faktapohjaisesti.” — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt ensin edustaja Lundén ja sen jälkeen Lindén, jotka puheessa mainittiin.

16.51 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kiitän edustaja Junnilaa aivan loistavasta puheenvuorosta.

Ravintolasulku on jatkunut kuusi viikkoa, ja sen jälkeen palaavat entistä tiukempina rajoitukset, joista ravintolat ovat joutuneet kärsimään muodossa tai toisessa jo vuoden ajan. Hyvä hallitus, perustusvaliokunta on lukuisat kerrat todennut, että rajoituksia ei pitäisi kohdistaa kaavamaisesti kaikkiin ravintoloihin, vaan ruoka- ja anniskeluravintoloita pitää arvioida erikseen. Samoin perustusvaliokunta on kehottanut maakuntatasoa yksityiskohteisempaan alueelliseen tarkasteluun. Myös sisä- ja ulkotiloihin liittyy erilainen tartuntariski, mutta mitä te, hallitus, teette? Säädätte maakuntakohtaisesti täysin samanlaiset rajoitukset kaikille eri ravintolatyypeille.

Arvoisa puhemies! Nämä rajoitukset ovat silkkää mielivaltaa. Perustusvaliokunnan yli on kävelty kerta toisensa jälkeen. Ravintolasulkua jatketaan Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa, vaikka tartuntaluvut ovat vastaavia kuin Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla, joissa sulku ei ole voimassa. Lisäksi ravintolat eivät saa edes viikkoa etukäteen tietoa siitä, voivatko ne avata ovensa asiakkaille seuraavalla viikolla vai eivät. Miten voit pyrittää yritystoimintaasi, jollet tiedä, miten saat olla avoinna? Vai luuletteko, että tuotteet tulevat keittiöön tai baaritiskin taakse vain sormia näpsäyttämällä?

Lisäksi pitää huomioida myös ravintoloiden sidosryhmät. Heillä ei ole myöskään ollut ollenkaan tuloja, ja useat heistä ovat todellisia pienyrittäjiä, jotka työllistävät itsensä yrittämällä. Lisäksi kummastelen sitä, miksei esimerkiksi terassi saa olla auki. Onko näillä todella suppeilla aukioloilla mahdollisesti vain tarkoitus viedä ne vähäisetkin korvaukset yrittäjältä? Toivottavasti näin ei ole ja olen todella väärässä.

Arvoisa herra puhemies! Kuka tahansa, joka on toiminut yrittäjänä, tietää, ettei tällaisilla reunaehdoilla voi harjoittaa yritystoimintaa. Jos ehdot ovat esimerkiksi nämä, että alkoholipainotteisissa ravintoloissa saa ottaa käyttöön kolmasosan asiakaspaikoista ja ruokaravintoloissa puolet, ja jos anniskelu loppuu kello 17, niin kyllähän siitä seuraa, ettei kannattavaa liiketoimintaa ole mahdollista tehdä. Tämä on aivan päivänselvä asia.

Hyvä hallitus, jos ette kuuntele perustusvaliokuntaa, tuhoatte Suomen ravintolaelinkeinon. Majoitus- ja ravintola-alan teettämän tuoreen kyselyn mukaan konkurssiuhka on ravintola-aloilla kasvanut. Melkein 900 vastanneesta vajaa kolmannes arvelee olevansa konkurssin partaalla syyskuuhun mennessä ja 3 prosenttia on jo lopettanut toimintansa.

Arvoisa pääministeri Marin on todennut näin: ”Tässä ensi tilassa on tietenkin kaikkein tärkeintä se, että autamme suomalaiset yritykset, suomalaiset ihmiset tämän akuutin krii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

sin yli. Ja tämä tulee tarkoittamaan myös sitä, että valtio ottaa lisävelkaa, mutta emme halua ottaa riskiä siitä, että Suomessa yrityksiä menee isolta osin nurin ja suomalaiset ihmiset isoilta osin menettävät työpaikkansa.” Ovathan nämä sanat vielä voimassa, vai mitä nyt sanotte yrittäjille, joiden kassat huutavat tyhjyyttään, ja heidän sadoille työntekijöilleen, joille työttömyys on kohta arkea? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindén.

16.54 **Aki Lindén sd:** Arvoisa herra puhemies! Otan kantaa nyt muutamiin täällä keskustelussa esiin nousseisiin asioihin. Minulla on oikeastaan yksi iso huoli, ja minä uskon, että minä jaan sen huolen kaikkien muiden täällä olevien kanssa, ja se on se huoli, että meidän pitää päästä tästä koronaepidemiasta eroon. Mutta aina kun me puhumme niistä keinoista, miten siitä pitäisi päästä eroon, niistä keinoista, joilla siitä oikeasti voidaan päästä eroon, niin meillä nousee kymmenkertainen keskustelu, jonka sisältö on se, että ei näin, ei näin, väärin sammutettu ja on joitain muita keinoja, joilla se voidaan paremmin tehdä.

Jos nyt kuitenkin katsotaan, miten Suomessa ollaan tässä kokonaisuutena onnistuttu, niin viidellä kovalla mittarilla me olemme Euroopan parhaiden maiden joukossa: Meillä kuolleet per väestöluku on kolmanneksi pienin, vain Norja ja Islanti ovat meitä tässä suhteessa parempia. Sairastuneet per väestöluku on meillä pienin eli vielä parempi kuin Islannissa ja Norjassa. Sitten on tämä korkein ilmaantuvuusluku, joka kävi meillä 173:ssa — missään muussa Euroopan maassa ei ole ollut niin matala se korkeimman ilmaantuvuuden luku. Sitten meillä rokotukset ovat tällä hetkellä edenneet EU-maista parhaiten, ja meidän bruttokansantuotteen putoaminen viime vuonna oli parhaiden joukossa. Jollakin tavallaan tämä on saatu aikaiseksi.

En lähde nyt liikaa korostamaan sitä, kuinka suuri osuus tässä on ollut hallituksella ja kuinka suuri osuus on ollut eduskunnalla ja sitten kansalaisten omalla järjellä, mutta aina kun puhutaan niistä keinoista, niin erilaiset rajoitukset ja sulut ovat yksi. Niin ne ovat olleet muissakin maissa. Portugalissa ja Irlannissa, missä tämä tilanne räjähti, se saatiin nopeasti hallintaan, kun ne ottivat kunnolliset sulut käyttöön. Ja jos me nyt katsotaan tätä viimeisintä vaihetta — me ollaan tultu luvusta 173 sinne 100:aan kolmessa viikossa — niin sehän on tullut juuri sen jälkeen, kun meillä siellä maaliskuun alkupäivinä otettiin nämä tietyt sulut käyttöön.

Haluan ottaa kantaa tähän perussuomalaisten esitykseen, että tässä noudatettaisiin kuntarajoja. Minä ymmärrän sen, jos tarkoitetaan niitä maakuntia, joissa on pitkät etäisyydet, alhainen väestötiheys ja suuret alueet, mutta kun sanotte siinä teidän lausumassanne, että kuntatasolla, niin eihän se oikeasti tarkoita, edustaja Junnila, sitä, että kun minä lähdän Kahdeksikkotietä ajamaan Turusta pohjoiseen ja viiden minuutin välein vaihtuu kuntaraja, niin jokaisessa kunnassa olisi sitten erilaiset rajoitukset käytössä? Jokainen ymmärtää — jos ymmärtää — tästä epidemiasta, että ei tämä epidemia ja koronavirus ole mikään värikuula, josta voidaan tietää, että nyt se yhdestä paikasta lähti ja osui toiseen paikkaan. Ja sen takia THL on itse todennut, että eivät he pysty tarkkoja lukuja antamaan siitä, mikä on karaokebaarien osuus, mikä on ruokaravintoloiden, lounasravintoloiden, illallisravintoloiden osuus. Tässä on kyseessä [Puhemies koputtaa] epidemia eikä mikään värikuulapeli. [Vilhelm Junnila: Lain täytyy silti perustua faktoihin!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Laiho.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

16.57 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Täällä keskustelussa ovat nousseet esille nämä ravintolatyyppit, esimerkiksi näistä seurusteluravintoloista karaoke ja diskot ja tämmöiset, ja se, että tällä olemassa olevalla tartuntatautilailla, mikä on se rajoituslaki, ei voitaisi näihin puuttua. Olen kyllä siitä vähän toista mieltä, koska valiokuntahan nosti näitä esille jo edellisen tartuntatautilain kohdalla, että pitää pystyä näitä tyyppityksiä tekemään, ja nostettiin esille myöskin tämä karaokelaulamien ja tanssiminen. Kyllähän hallituksella ja ministeriöllä olisi keinoja näihin puuttua myös erilaisin ohjaustoimenpitein. Kun esimerkiksi silloin viime keväänä ikäihmisiäkin vahvasti määrästyypillisesti ohjattiin, niin uskoisi tähänkin riittävän ohjauskeinoja ja myöskin sitten valvontaa enemmän, ja varmasti resurssit valvonnan osalta eivät ole olleet riittävät.

Nythan valiokunta sitten lausumallaan nosti esille nämä ravintolatyyppit ja myöskin nämä ulkoterassit, koska niitä ei ole huomioitu, vaikka valiokunta on niitä asioita nostanut jo aikaisemmin esille, ja näihin ei ole sitten kuitenkaan puututtu, huomioitu näitä siinä ase-
tuksenantovaiheessa. Perustuslakivaliokuntakin on kiinnittänyt huomiota tähän, että tätä ravintolatyyppitystä ja alueellisuutta ei ole huomioitu. Eli jollakin tapaa tässä vain vedetään sillä tietyllä kaavalla kaikkia matalaksi, se tässä on huolestuttavaa. Tässä on kyse ihmisten työpaikoista, yrityksistä, tulevaisuudesta, ja sitä tässä ei huomioida lainkaan.

Arvoisa puhemies! Haluan tässä vielä nostaa esille sen, kun puhutaan, että Suomi on onnistunut hyvin. Suomi on tietenkin onnistunut hyvin, me ollaan täällä kaukana, erillään muista, ihmiset ovat kuuliaisia ja muuta. Mutta haluan sanoa myöskin sen, että meillä on paljon asioita, missä Suomi ei ole onnistunut hyvin. Meillä on paljon nuorten ongelmia, mielenterveysongelmia, yksinäisyyttä, vanhukset voivat huonosti, on työttömyyttä. Meillä on paljon asioita, missä me voidaan erittäin huonosti, mutta me tuijotetaan nyt vain niitä lukuja ja pelkästään sitä koronan hoitoa. Me ei huomioida sitä muuta sairastuvuutta, kuolleisuutta, mitä tulee monesta muusta sairaudesta, joiden hoito on tällä hetkellä viivästynyt, tai voi olla, että ne näkyvät vasta myöhemmin myöskin itsemurhina tilastoissa, ne eivät vielä näy niin hyvin.

Sitten vielä lopuksi haluan sanoa näistä työkaluista: Kyllähän paljon on semmoisia, mitä on nostettu esiin, mutta hallitus ei ole niitä ottanut käyttöön. [Puhemies koputtaa] Esimerkiksi nyt tämä rajavalvonta, kasvomaskiasiat — tarttukaa niihin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Vikman.

17.00 **Sofia Vikman kok:** Arvoisa puhemies! Jatkan vielä koronatodistuksesta — nimitäin meidän on tehtävä kaikkemme, jotta koronasta yhteiskunnalle aiheutuvat taloudelliset ja sosiaaliset vauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Koronatodistus olisi erinomainen väline avata yhteiskuntaa turvallisesti. Kokoomuksen eduskuntaryhmä onkin esittänyt, että hallitus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin, jotta yhteiskunnan nopeamman avaamisen mahdollistava koronatodistus otetaan Suomessa käyttöön.

Koronatodistuksessa olisi tieto saaduista koronarokotteista, negatiivisesta testituloksesta sekä sairastetusta koronataudista ajankohtineen. Todistuksessa olisi syytä mainita myös mahdollisesta terveydellisestä esteestä saada rokote. Myös yksityisyydensuoja on huomioidava tietojen luovuttamisessa mahdollisen sovelluksen käyttöön.

Arvoisa puhemies! Koronatodistuksen käyttöönotolla voitaisiin helpottaa merkittävästi erityisesti monien ikäihmisten asemaa, myös yritysten pärjäämistä sekä vaikeuksissa olevan tapahtuma- ja kulttuurialan tilannetta. Todistuksen käyttöönotolla voitaisiin todennä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

köisesti pelastaa tuhansia työpaikkoja ja yrityksiä sekä lisätä ihmisten hyvinvointia. Toivon, että hallitus tarttuu ehdotukseemme ja etenee ripeästi koronatodistuksen toteuttamisessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Koskinen.

17.02 Johannes Koskinen sd: Arvoisa puhemies! Tällaisessa tilanteessa, jolloinka kansan käyttäytymisestä hyvin paljon riippuu se, kuinka tehokkaita koronan torjuntatoimet ovat, on tärkeää, että viesti, mitä levitetään, on selkeää ja vältetään selvästi harhauttavan tai virheellisen tiedon jakamista. Valitettavasti oppositio on nyt tässä asiassa lähtenyt kovasti tähän vääristelevän tiedon jakamiseen: väitetään, että nämä ravintolarajoitukset ikään kuin maksimissaan otettaisiin kautta maan käyttöön ja tiukennettaisiin aiemmin voimassa olleista. Päinvastoinhan tässä on kysymys siitä, että tartuntatautilakiin sijoitetaan sellaiset valtuudet, mahdollisuudet, joilla sitten alueen olojen mukaan jopa kuntatasolla voidaan eriyttää ne sekä ravitsemusliiketyypeittäin että sitten näitten aikojen osalta, niin että kun on maksimirajoitukset, niin niiden puitteissa voidaan olennaisesti vähemmän rajoittaa sitä aukioloa kuin mitä tuo maksimi on. Ja sitä ovat sekä perustuslakivaliokunta että erikoisvaliokunnat, sosiaali- ja terveysvaliokunta ja talousvaliokunta, edellyttäneet, että hallitus todella toimii niin, että katsotaan alueen ja ravitsemusliiketyypin mukaan se välttämättömyys sulkea, jotta estetään taudin leviämistä. Toivotaan, että tässä yrittäjäkentässä ja ravitsemusliikkeiden työntekijöiden parissa kuitenkin seurataan tilannetta tämän ikään kuin oikean tiedon pohjalta, jota täältä päästään sitten levittämään sen jälkeen, kun eduskunta ensin hyväksyy tämän lain ja sitten sen pohjalta asetukset — ensi viikosta lähtien olisi jo sitten suuressa osassa maata sovellettava uusia normeja.

Valitettavaa on, että tämän käsittely viivästyi näin. Siinä kritiikissä ollaan varmaan oikeassa, että olisi hyvä saada aiemmin kuin muutamaa päivää ennen tieto uusista rajoitusalueista ja rajoitusten noudattamisesta.

No sitten tämä ihmelääke, koronatodistus tai rokotepassi. Siinä samoin on lähinnä kokoomuksen puolelta kovasti väitetty, että ikään kuin kategorisesti hallitus ja sen johtavat ministerit olisivat olleet hanketta vastaan. Kysymys on siitä, että pitää hakea tarkoituksenmukainen ja lainmukainen tapa, millä tästä on apua. Täytyy muistaa, että kun esimerkiksi ravintoloiden osalta ja julkisten tilojen osalta pystytään avaamaan tiloja yleiseen käyttöön, niin siinä ei ole mitään rajoituksia, se koskee koko kansaa. Ne menevät pidemmälle kuin nämä koronatodistuksen avulla lisättävät toimintamahdollisuudet. Näissä tietyntyyppisissä tilaisuuksissa, konserteissa tai vastaavissa, voidaan sitten harkita varmasti sitä, että sinä aikana, kun rokotteilla ei ole kattavuutta koko maassa, pystytään kuitenkin merkittäviä toimintoja avaamaan ja lisäämään niitä. Tässäkin täytyy muistaa, että Tanskassa, jota on käytetty esimerkkinä, nämä sulkutoimet ovat olleet monin verroin laajemmat ja siellä sitä koronatodistusta käytetään semmoisten toimintojen mahdollistamiseen, jotka meillä ovat olleet ja ovat kaikelle kansalle avoimia, ja sen ikään kuin käyttöala meillä tulisi olemaan joka tapauksessa merkittävästi kapeampi tästä syystä verrattuna vaikkapa Tanskaan. Ja sitten on tämä eurooppalainen valmistelu. Siinä tilanteessa, kun meillä on yhteinen malli, on olennaisesti paljon helpompi soveltaa sitä todistusta myös yksityisten palvelujen ja kansallisten palvelualueiden toimintojen avaamiseen.

Tämän pitäisi olla ihan selvää, että se ei ole ihmelääke, mutta se on hyvä olla mukana tässä sortimentissa. Itse asiassa tämä tapa, jolla nyt tartuntatautilakiin lisätään näitä toimin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

tamahdollisuuksia yksityisten ravitsemusalojen puolelle, osoittaa tarvetta sille, että meillä sitten tulisi pysyvämmiin säättää sellainen tartuntatautilaki, jossa olisi kaikenkertyyppisten vakavien ja vähemmän vakavien pandemioiden osalta valmiiksi mietittynä ne tavat, joilla pystytään niin paikallisesti, alueellisesti kuin valtakunnan mitassa rajoittamaan toimintoja tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Tästä saadaan hyvää oppia siihen pysyvemmän sääntelyn rakentamiseen.

Vielä pari sanaa siitä, kun edustaja Zyskowicz on niin voimakkaasti puhunut tästä oikeusoppineiden kannasta. Hän on ihan oikeassa siinä, esimerkiksi kun on tällainen tilanne, että yhdenvertaisuusperiaatetta joudutaan soveltamaan kokonaan uudessa tilanteessa. Ei meillä ole ennen tällaisista tilanteista ollut, että on vakava pandemia, jolloinka sitten osittain ja hitaasti saadaan rokotettuja ihmisiä, ja tässä uudessa tilanteessa pitää sitten soveltaa tätä yhdenvertaisuus-käsitettä ihan uudella lailla ja suhteessa muihin perusoikeuksiin, eikä ole mitään yhtä autuaaksi tekevää tulkintaratkaisua. Ja tässä on hyvin ymmärrettävää, että jos joku henkilö, vaikkapa poliitikko, kuulee sitten yhden tulkinnan ja lähtee sitä seuraamaan, niin hän voi päätyä turhan jyrkkiin kannanottoihin. Mutta tässä ei pidä lähteä liioittelemaan näitä eroja vaan korostetusti todeta, että kun on uusi tulkintatilanne, niin silloin pitää monipuolisesti arvioida sitä tilannetta, kaikkia perusoikeuksia ja niiden yhtäaikaista soveltamista, ja hakea sellainen ratkaisu, joka tehokkaasti torjuu pandemiaa mutta sitten myöskin mahdollistaa vahinkojen minimoimisen yhteiskunnan toiminnoille. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja edustaja Rantanen.

17.09 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Aloitan ensin, oikeastaan edustaja Koskisen perään, tästä hokkuspokkustempusta nimeltä koronatodistus tai rokotepassi tai koronapassi. Sitä on kovasti nostettu viime päivinä keskusteluun, ja se varmasti kuulostaakin noin nopeasti ajateltuna erinomaiselta ajatukselta, että tämä hyvä, avataan tällä. Sitä verratetaan Tanskaan, mutta se kossauttaa kyllä jo lähtökohtaisesti ihan siihen, että tällä hetkellä Tanska testaa noin 100 000 henkilöä päivässä ja he aikovat nostaa kapasiteettinsa 300 000:een ja meillä tässä maassa se on noin 30 000, eli jo pelkästään ihan tämä käytännön asia ei tule mahdollistamaan tämän passin käyttöönottoa kovin nopealla aikataululla. Siltä osin tässä kohtaa on syytä miettiä, haluammeko nostaa esimerkiksi tämän maan testauskapasiteetin niin korkeaksi, että se on käytännössä jostain muusta terveydenhuollosta pois. Silloin ehkä katsoisin, että nyt kannattaisi katsoa niitä asioita, millä tavalla tämä maa saadaan auki mahdollisimman nopeasti, ja varmasti ensimmäinen asia tässä on rokotekattavuuden nopea paraneminen, ja se on se, millä minun nähdäkseni tästä taudista päästään nopeiten eroon — olkoonkin, että rokotteen osalta meillä ei ole tällä hetkellä pitävää näyttöä siitä, että rokotettu ei sairastuisi tai tartuttaisi, ja itse asiassa heitä on sairastunut, eli siltä osin en pidä tätä ajatusta kovinkaan järkevänä, tässä vaiheessa lähteä tältä pohjalta. Itse asiassa itse ajattelisin, että jos katsotaan tapahtuma-alan exit-suunnitelmaa, niin siinä oli erinomaisia ajatuksia siitä, millä tavalla voidaan tapahtumien ja tällaisien vapaa-ajan koontumisten turvallisuutta parantaa ja taudin saamisen riskiä vähentää, ja sieltä kannattaa katsoa kyllä erilaisia porrastamisia ja osastointeja ja niin edespäin.

Tässä yhteydessä, arvoisa puhemies, haluan nostaa tähän keskusteluun myös sen, että Suomessa on tehty viimeisen vuoden aikana valtava määrä tieteellistä tutkimusta siitä, millä tavalla sisäilmaa saataisiin mahdollisimman puhtaaksi ja virusvapaaksi, ja toivoisin, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

myös hallituspuolueet tutustuisivat näihin hyviin hankkeisiin. Siellä on TUPA-hanke, siellä on AIRCO-hanke, jossa ovat siis olleet THL ja yliopistot mukana, ja tällä hetkellä on menossa tämmöinen E3-hanke, jossa he keskittyvät nimenomaan siihen, millä tavoin sisäilmasta voidaan poistaa virusta, millä tavoin pitäisi tuulettaa ja missä pitäisi olla ilmanvaihtovälineet ja suodattimet, jotta sisäilma olisi turvallisempi. Toivoisin, että lähdetäisiin nyt mieluummin tiede edellä kuin politiikka edellä ratkaisemaan sitä, millä tavalla saamme paikkoja turvallisesti auki, ja tieteellä on siihen annettavaa sekä lääketieteellisesti että myös sisätilojen ilmanvaihtopuolella.

Mutta, arvoisa puheenjohtaja, muistelin, että kävimme tässä salissa silloin lähetekeskustelussa keskustelua, ja jos oikein muistan, niin edustaja Lindén totesi täällä — lainasi jotakuta, joka oli näin sanonut — että yökerhot ja baarit ovat maalaisjärjenkin mukaan niitä pahimpia paikkoja, missä tartuntoja tapahtuu. Tämä oli erittäin viisaasti todettu, kuka ikinä olikaan, ketä lainasitte, mutta ihmettelen suunnattomasti, miksi sitten tässä esityksessä tähän on ympätty kaikki ravintolat, koska nyt nimenomaan se tilanne esimerkiksi ruokaravintoloiden osalta on täysin eri: siellä pystytään pitämään etäisyyttä, ihmiset pysyvät omilla paikoillansa, siellä voidaan käyttää maskeja, on kaikki hygieniatuotteet. Ja nyt viimeisimpänä nimenomaan tämä ilmanvaihtoasia ja ilman suodattaminen on yksi asia, mitä tässä pitäisi kyllä ripeästi miettiä. Nimittäin sellainen tilanne, että sitten ruvettaisiin katsomaan kovin tarkasti, mikä ravintola on auki ja mikä on kiinni... Meillähän kävi tämän kuntosalilakiesityksen kanssa niin, että kun se hyväksyttiin, niin sitten lyötiin kiinni nämä salit koko alueelta, ja siinä ei kyllä paljon katseltu, olisiko joku paikka ollut turvallinen vai ei, ja pelkään, että tämän ravintolaesityksen kanssa käy samoin. Ja se tuntuu aika kohtuuttomalta tilanteesta, jossa jälleen kerran maalaisjärjellä voisi ajatella, että kyllä kai ravintoloissa, joissa tarjoillaan ruokaa, joihin mennään pääsääntöisesti ystävien tai perheen kanssa, joissa ei ehkä lauleta, ei ole karaokea eikä huudella kovasti päihtyneenä, meillä näillä nykyisillä järjestelmillä tähän olisi mahdollisuutta. Pidän ongelmallisena sitä, että me emme katso tätä kokonaistilannetta vaan mennään näin, että koko maakunnassa kaikki kiinni. Se ei kerta kaikkiaan sovi, ja itse asiassa, kuten täälläkin on kuultu, tästä on nyt useampaan otteeseen muun muassa perustuslakivaliokunta huomauttanut, että näiden täytyy olla hienosäätöisempiä ja aivan välttämättömiä, kun tätä elinkeinovapautta rajoitetaan.

Arvoisa puhemies! Otan vielä tähän loppuun: Varmasti tässä salissa on kaikilla sama tavoite, se, että me pääsemme tästä taudista eroon, mutta niin kauan kuin se meidän kanssamme on, meidän on pakko pyrkiä siihen, että koetetaan kohtuullisesti katsoa, millä tavoin me saadaan pidettyä tämä tilanne kurissa ja tartuntamäärät mahdollisimman matalina mutta kuitenkin niin, että me emme romauta tästä maasta yritystoimintaa — nimittäin ilman sitä ei myöskään makseta näitä jatkoja.

Ja sen verran, arvoisa puhemies, vielä tähän loppuun huomautan, että pidän tätä EU:n yhteistä Schengen-alueen matkustamiseen tarkoitettua koronatodistusta erinomaisen hyvänä ajatuksena, koska itse asiassa se poistaisi sen ongelman täältä meiltä, meidän rajoilta, terveysturvallisten asioiden puutteen. Eli meillä ei vaadita ennakkollista testiä, rokotetta taikka sairastettua tautia, ja tämä korvaisi tämän, [Puhemies koputtaa] sikäli mikäli hallituksella sitten todella, jos ei jotain näistä kolmesta rajanylityksessä löydy, on valmius myöskin säätää karanteeneista, jotka koskettavat kaikkia, jotka tulevat ilman näitä maahan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Salonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

17.16 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! On vielä täsmennettävä, että nyt ei säädetä uusia rajoituksia suoraan voimaan, vaan esityksen tarkoituksena on varmistaa, että valtioneuvosto voi epidemiatilanteen niin vaatiessa säätää oikeasuhteisia ja välttämättömiä rajoituksia, joilla sitten kontakteja vähennetään ravitsemusliikkeiden toiminnan yhteydessä.

Kuukausi sitten moni tuskaili sitä, että liian hitaasti puututaan pahenevaan tautitilanteeseen. Nyt kun ennakkoon tehdään mahdollisuuksia nopeaan reagointiin, niin sitten maalaan kuvia, joissa rajoituksia tehdään ikään kuin ravintolatoiminnan tai ihmisten kiusaksi. Näin ei ole. Myönnän, että mitä tarkkarajaisemmin haluamme koronatartuntoja hillitä ja siis rajoittaa niin ihmisten kuin yritystenkin toimintaa, sen monimutkaisempia lakiesityksiä ja asetuksia joudumme tekemään. Ja kun joudumme näin tekemään, alkavat helposti väärät mielikuvat ja uhat ohjata julkista keskustelua, kuten edustaja Koskinenkin tuossa aikaisemmin totesi.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt sääntelyn soveltamisen kannalta huomiota siihen, että ennen asetuksen antamista vielä erikseen on arvioitava asetuksen antamisen välttämättömyyttä. Säädettyjen rajoitusten on oltava välttämättömiä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi niillä alueilla ja ravitsemusliikkeissä, joita ne koskevat. Välttämättömyyttä on siten arvioitava alueelliselta ja asialliselta kannalta, ja arviossa on otettava huomioon mahdollisimman ajantasainen tilannekuva epidemiasta.

Mahdollisimman ajantasainen tilannekuva tarkoittaa samalla sitä, että rajoitukset voivat muuttua hyvinkin nopeasti. Sitäkin täällä on tänään kritisoitu, ja ymmärrän, että nopeasti muuttuvat tilanteet aiheuttavat ihan varmasti lisää harmaita hiuksia alalle ja alalla toimiville. Virustilanne on kuitenkin jatkuvasti muuttuva. Jos haluamme reagoida pahenevaan tai paranevaan tautitilanteeseen ajantasaisesti, muutokset valitettavasti vain tulevat ja niiden onkin oltava nopeita.

Valiokuntien lausuntojen ja hallituksen tahtotila on mielestäni selvä: on tehokkaasti torjuttava pandemiaa, mutta samalla pyritään aiheuttamaan haittaa muulle yhteiskunnalle niin vähän kuin mahdollista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Wallinheimo.

17.19 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Heti alkuun totean, että kannatan kokoomuksen vastalauseeseen sisältyvää esitystä tämän hallituksen esityksen hylkäämisestä. Esityksen perimmäinen vika on siinä, että esityksessä ei ole huomioitu riittäväällä tavalla eri ravintolatyypin erilaisuutta. Eli käytännössä samat tiukat aukiolojen ja anniskelun rajoitukset koskisivat sekä ruokaravintoloita että baareja. Tästä syystä tämän hallituksen esityksen läpivienti olisi monelle yrittäjälle, muutenkin koronapaineissa ääri rajoilla toimivalle taholle, se viimeinen niitti. Esitys tekisi liiketoiminnan harjoittamisesta kannattamatonta ja työllistämistä jopa mahdotonta, koska sekä asiakaspaikkamäärää että aukioloja rajoitettaisiin edelleen erittäin merkittävästi. Tämä tulisi johtamaan lisääntyneisiin yritysten konkursseihin, lomautuksiin ja irtisanomisiin. Tätä ei varmastikaan kukaan täällä salissa toivo.

On myös kuvaavaa, että mara-alan liikevaihto on tippunut 2 200 miljoonaa mutta hallitus on korvannut vain 193 miljoonaa. Pohjoismaista tämä on ylivoimaisesti kitsainta. Siksi hallituksen tulisikin laatia pikimmiten uusia ja parempia keinoja. Aikaa ei tässä toki ole liikaa, mutta jos tahtoa on, niin keinotkin löytyvät. Tyhjän päällä tässä ei vielääkään olla. Ravintoloiden osalta on voimassa kuitenkin määräaikainen rajoituslaki 30.6.2021 asti, ja tällä hetkellä on voimassa myös ravintolasulku useilla alueilla 18.4. asti. Jos epidemiatilanne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

hankaloituu, eduskunnalle voitaisiin esittää ravintolasulun jatkamista 18.4. jälkeenkin erillislillailla, jolloin myös ravintoloille maksettavat taloudelliset korvaukset sulun ajalta olisivat selkeämmät.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vastalauseeseen sisältyy viisi lausumaehdotusta, jotka mielestämme tulisi ottaa käyttöön ravintoloihin liittyviä rajoituksia suunniteltaessa ja ennen kaikkea sitten, kun näitä rajoituksia lähdetään purkamaan. Tavoite tässä on helpottaa ravintolayrittäjien ahdinkoa ja vähentää koronasta johtuvia ravintola-alan konkurssseja. Pelissä on myös monen ravintola-alan työntekijän työpaikka. Ravintola-ala työllistää yrittäjät mukaan lukien Suomessa noin 77 000 henkilöä.

Näistä lausumista erityisesti kohdat 3 ja 4 ovat tärkeimmät. Ehdotamme, että eduskunta edellyttäisi anniskelun arvonlisäveron alentamista tilapäisesti 24 prosentista 14 prosenttiin ja että ravintoloille sallittaisiin tilapäisesti viinien ulosmyynnin anniskeluoikeus. Itse tosin olisin valmis kannattamaan tämän ravintola-alvin tason pysyvää alentamista tälle alemmalle tasolle tilanteen poikkeuksellisuuden takia. Nimittäin Luonnonvarakeskus Luke selvitti vuonna 2018 matkailu- ja ravintola-alan MaRan toimeksiannosta arvonlisäveron pysyvän alennuksen vaikutuksia, ja tulokset olivat vakuuttavia: 127 miljoonaa euroa lisää ravintolapalveluiden kysyntään, kotimaisten tavaroiden ja palveluiden kysynnän kasvu olisi 172 miljoonaa euroa, alv-alennuksen kerrannaisvaikutukset kansantalouteemme lähes 300 miljoonaa euroa ja arvonlisä 140 miljoonaa euroa, ja mikä tärkeintä, työllisyysvaikutus tämän laskelman mukaan olisi tuhansia henkilöitä. Siksi hallituksen kannattaisi pohtia näitä esityksiä, kun se käy lähipäivinä omaa puoliväliriihtään. Tämän kylmäkäynnistyksen tämä ala nimittäin tarvitsisi juuri nyt.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Löfström.

17.23 **Mats Löfström r:** Ärade herr talman! Det är verkligt fint att Finland har klarat sig så bra under pandemin hittills. Tack till alla för det och framför allt alla finländare som följt rekommendationer och tagit ansvar. Det är det som jag tror att har varit avgörande.

Det är självfallet så att det här har varit en tung tid för väldigt många finländare, antagligen alla, som haft det psykiskt tungt, som förlorat arbetet eller inte har kunnat träffas. Vi märker ju det också i det här huset. Det har inverkat negativt på riksdagen att vi inte kan ta en kaffe i mötespauser då vi inte kan sitta vid samma bord. Det finns många ledamöter som inte har lärt känna varandra under den här mandatperioden när man inte har kunnat umgås, och via Teams-möten får man så klart saker framåt, men man lär inte känna varandra. Så här har det varit för hela Finland. Det har varit både tungt och tråkigt, men i en internationell jämförelse har vi klarat det bra. Det finns länder som både haft mångdubbelt döda, sjukvårdskapaciteten på bristningsgränsen och som ändå haft mycket hårdare begränsningar i samhället än vi haft. Det måste vi vara tacksamma för.

Ärade talman! En femtedel av Finlands befolkning är nu vaccinerad och de senaste veckornas dagliga bekräftade fall har minskat snabbare än vad någon kanske hade vågat hoppas på för några veckor sedan. Det är fantastiskt och det gör att samhället kan börja öppna upp mer igen och att vi förhoppningsvis kan få en rätt normal sommar — eller en sommar som förra året åtminstone — bara vi fortsätter hålla i det här, och det ska vi göra. Ljus syns nu i tunneln, och restauranger som varit stängda i sex veckor får på måndag öppna. Många kommer vara glada för det då man kan gå ut igen men så klart fortsätter hålla avstånd och tar ansvar.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

Det är viktigt att öppettiderna inte begränsas mer än vad som är nödvändigt. Om det är så att regeringen tänker ta i bruk de yttersta begränsningarna som lagen möjliggör, alltså att stänga vissa restauranger redan klockan 18, så hoppas jag att man snabbt kommer följa upp de besluten om läget fortsätter att förbättras, så att begränsningarna inte behöver vara i kraft mer än nödvändigt. Att hålla öppet enbart till klockan 18 eller 19 tryggar inte ekonomin för många restauranger, och då är det viktigt med ekonomiskt stöd till dem samt också att man så klart inte använder sig av de begränsningarna om de inte är nödvändiga.

På Åland har restaurangerna varit öppna de senaste tre veckorna. Restauranger är normalt något som hör till Ålands lagstiftningsbehörighet medan smittskydd är rikets lagstiftningsbehörighet. Därför har grundlagsutskottet i sitt utlåtande tagit fasta på att statsrådet behöver koordinera besluten på Åland tillsammans med Ålands landskapsregering. Det är viktigt att man gör också i det här ärendet. Det är dock något man har gjort under hela pandemin och det är något som regeringen ska ha beröm för. Även om det överlag finns förbättringspotential i kommunikationen, vilket grundlagsutskottet också slår fast, och Ålands landskapsregering upplever behörighetsfördelningen oklar på vissa punkter, så har slutresultatet med dessa begränsningar alltid blivit bra och man har alltid varit överens mellan regeringen och landskapsregeringen om de begränsningar som man utfärdat och som gäller på Åland.

Ärade talman! På Åland har vi under hela pandemin haft 341 bekräftade fall. Ingen har dött och skyddandet av riskgrupper och den äldre befolkningen har funkat bra. Vi har en fantastisk smittspårning. Vi har ju en fantastisk sjukvårdspersonal i Finland överlag, och det gäller verkligen också på Åland där smittspårningen varit helt avgörande för att få ner och under kontroll ett större utbrott som vi hade för en dryg månad sedan. Det gjorde att fallen gick ner lika snabbt som de gick upp. Vi har haft en handfull personer som blivit allvarligt sjuka eller behövt intensivvård. Åbo universitetssjukhus har funnits som backup, men de patienter som sänts dit har skickats dit för säkerhets skull enligt den information jag har. Inget av de 341 bekräftade fallen på Åland har uppkommit på restauranger. Ingen smittkedja finns därifrån. Det kan vara tur, det kan finnas mörkertal, men inget bekräftat fall från restauranger på Åland än så länge i alla fall, och så ska vi hoppas att det fortsätter i samhället som helhet också.

Ärade talman! Alldeles avslutningsvis: Samtidigt som Åland har klarat pandemin bra sjukdomsmässigt genomlider Åland den största ekonomiska krisen i modern tid. Den har slagit mot hjärtat i Ålands ekonomi — passagerarsjöfart och turism. Därför ska vi hoppas att vi nu snabbt kommer få mer vaccin så att vi kan stampa ut coronaviruset i Finland och återigen tryggt kunna öppna gränserna på nytt, något som är av alldeles särskild betydelse för Åland med så nära kulturell och geografisk kontakt till Sverige.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Käännös.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia, tack. — Ja edustaja Könttä.

17.35 **Joonas Könttä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kaikki nämä rajoitukset ja toimenpiteet, mitä hallitus ja eduskunta ovat säätäneet, ovat tähänneet tietysti vain ja ainoastaan siihen, että suomalaisten turvallisuudesta, terveydestä, pidetään huolta, ja toisella raiteella

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

meillä on pyritty vaikuttamaan siihen, että taloudellinen isku yhteiskunnalle, yrittäjille, kansalaisille olisi mahdollisimman pieni. Jos me tarkastellaan näitä kahta mittaria, niin voi todeta kansainvälisesti vertaillen, että terveyden osalta olemme onnistuneet suhteellisen hyvin, ja mitä tulee talouteen, senkin osalta suhteellisen hyvin. Koronakriisin alussa asian-
tuntijat arvioivat, että vaikutus Suomen bkt:hen olisi ollut noin 5—13 prosenttia, ja nyt jos tarkastellaan tätä nykytilannetta, niin vaikutus on jäänyt hieman pienemmäksi, ja täytyy sanoa, että silläkin mittarilla kansainvälisesti vertaillen ollaan onnistuttu suhteellisen hyvin. On toki selvää, että toimenpiteissä ja rajoituksissa näin jälkikäteen tarkastellen aina olisi voitu tehdä jotain paremmin, mutta kokonaisuus huomioiden Suomi on kuitenkin onnistunut erittäin hyvin.

Tänään on keskusteltu tästä rokotepassista tai koronapassista, ja mielestäni ideologia ei saa estää mitään keinoja tai niiden harkitsemista. Kaikki keinot on pohdittava ja niiden on oltava ikään kuin siellä työkalupakissa. Mutta on hyvä muistaa, että yksikään keino ei ole yksistään ratkaisu tähän kokonaisuuteen — eivät maskit, ei käsien pesu, ei Koronavilkku, ei koronapassi — vaan nämä kaikki keinot ja niiden hyödyntäminen yhdessä muodostavat sen turvan, jolla suomalaisia tässä suojataan.

Mitä tulee tähän mietintöön ja tähän rajoitusesitykseen, niin mielestäni olennaista on, kuten sielläkin todetaan, että tilanteen niin vaatiessa niitä otetaan käyttöön. Ja tärkeää on tämä tapauskohtaisuus, jota muun muassa perustuslakivaliokunta lausunnossaan ja talousvaliokunta lausunnossaan ovat korostaneet, eli se, että alueet huomioitaisiin hyvin, huomioitaisiin se, että maakunnat ovat hyvin erilaisia ja monessa maakunnassa nimenomaan se kuntakeskus on aiheuttanut sen, että ilmaantuvuusluku on ollut korkea, vaikka etäisyydet muihin kuntiin voivat olla huomattavankin pitkiä. Esimerkiksi ruokaravintoloiden osalta on selvää, että ei työpaikalta lähdetä lounaalle kauas muihin kuntiin, ympärys-kuntiin, jos se maakuntakeskus esimerkiksi sattuisi olemaan tiukempien rajoitusten piirissä. Sen takia tällainen kuntakohtainen tarkastelu niissä maakunnissa, joissa etäisyydet ovat pitkiä, on kaiken a ja o.

Sen lisäksi toinen huomio vielä näistä ravintolatyypeistä. Mielestäni on selvää, että voidaan erotella erityyppisiä ravintoloita, joissa on erilaista toimintaa, joissa ihmiset käyttäytyvät eri tavalla ja myös se riski sairastua, saada tartunta, on erilainen. Nämä huomiot on mielestäni kyllä myös otettava tarkoin pohdintaan sitten, kun tehdään erilaisia päätöksiä alueilla.

Ja vielä kolmantena kiinnitän huomion ennakoitavuuteen. On selvää yrittäjien kannalta, että pitää tehdä tilaukset tuotteista, ruoista, [Puhemies koputtaa] työvuorolistat pitää laatia ajoissa, ja sen takia on tärkeää, että ainakin jatkossa me pystyisimme antamaan tiedon yrittäjille ja yrityksille aiemmin kuin nyt pystymme.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiviranta.

17.39 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Nyt ehdotetussa mallissa ravintoloiden anniskelu-aika voisi loppua aikaisimmillaan kello 17, kun se voimassa olevan lainsäädännön mukaan loppuu aikaisimmillaan kello 22 ja ravintola saa tuolloin olla auki kello 23:een asti. Tämä ero on hyvin merkittävä ja estäisi käyttöön otettaessa monen ravintolakonseptin liiketaloudellisesti mielekkään toimimisen kokonaan. Yrittäjien ei kannata avata esimerkiksi illallisravintolan ovia ollenkaan, jos ne kuitenkin täytyisi sulkea kello 18 ja anniskelu tulisi lopettaa kello 17. Olisi tärkeää soveltaa lain mahdollistamaa ruokaravintoloiden pi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2021 vp

dempää aukioloaikaa verrattuna niihin ravitsemisliikkeisiin, joiden liikevaihdosta pääosa tulee alkoholituotteiden myynnistä. Illallisravintoloiden toiminnan turvaamiseksi niiden tulisi antaa olla auki kello 23:een, kuten myös tänä vuonna koko alkuvuoden ajan oli mahdollista.

Arvoisa puhemies! Kevään edetessä terassitoimintaa tulee edistää ja mahdollistaa ulkoilmassa tapahtuva ravintolatoiminta mahdollisimman joustavasti. Monessa maassa terrassit saavat olla auki pidempään kuin sisätilat. Tämä olisi myös meillä harkinnan arvoinen vaihtoehto, sillä korona leviää ulkona huomattavasti epätodennäköisemmin kuin sisätiloissa.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.